Бутун дунё пролетарлари, бирлашингиз!

СОВЕТ ЎЗБЕКИСТОНИ

Ўзбекистон Коммунистик партияси Марказий Комитети, Ўзбекистон ССР Олий Совети ва Министрлар Советининг органи

Газета 1918 йил 21 июндан чиқа бошлаган

№ 101 (20. 069) • 1988 йил 3 май • сешанба • Баҳоси 3 тийин.

Совет халқи баҳор, меҳнат ва тинчлик байрами —1 Майни революцион янгиланиш жараёни туфайли бошланган юксак сиёсий кўтаринкилик вазиятида нишонлади.

МОСКВА. Қизил майдон. 1988 йил 1 Май. В. И. Ленин Мавзолейи марказий минбарида.

(ТАСС — ЎзТАГ телефотоси).

БИЗ ИШОНАМИЗ: ҚАЙТА ҚУРИШ ҒАЛАБА ҚИЛАДИ

МОСКВАНИНГ ҚИЗИЛ МАЙДОНИДА БИРИНЧИ МАЙ НАМОЙИШИ

● **Биз Ленин ҳузурига боряпмиз.** Фикр-ўйларимиз, режаларимиз, ишларимизда унинг номини ҳамиша ёдда тутамиз. Бу ерга, Қизил майдонга олиб келадиган мазкур йўл алоҳида маъно касб этади. Йўлбошчи Мавзолейга келувчи одамлар оқими тинмайди. 1-пост соқчиларининг фахрий вахтаси мангу давом этгусидир.

Бугун соқчилар орасида оддий аскарлар — Александр Костин билан Василий Ермолинлар бор. Уларнинг бир текис одим ташлаб келиши Биринчи Май байрами бошланганидан дарак берувчи курант бонгига ҳамоҳанг бўлиб кетади.

Биз тантаналар бошланишидан аввал ёш солдатларга мурожаат этиб, уларга:

— Ленин номи сизларга қай маънони билдиради? — деб савол бердик.

— Ильич ҳузурига келган минглаб кишиларни кўрганингда, у инсонлар дилида қандай из қолдирганини тушунар экансан, киши. У бошлаган иш бениҳоя катта ва ҳаётийдир, — деб жавоб қайтаради Александр.

— Фахрий қоровулда туриш айни сенга ишониб топширилганини англаганингда, қувончдан ичингга сиғмай кетасан, — дейди Василий. — Бутун дунёнинг нигоҳи Кремлга, Қизил майдонга тикилган. Халқимиз турмушидаги энг муҳим воқеалар шу ерда содир бўлади. Бизнинг постимиз Ер юзидаги ҳамма кишиларнинг кўз ўнгида.

Бугун Ер юзи меҳнаткашлари халқаро бирдамлик кунини нишонламоқдалар. Улар Москвага умид кўзи билан боқадилар. Бу ердан мамлакатнинг миллион-миллион оммаси қалбига қайта қуриш ғайрат солади. Қайта қуриш бизни Ленинга ва Ленинни бизга яқинлаштирди.

Мамлакат уч йилдан буён янгиланиш йўлидан бормоқда. Бу босқич 1985 йил баҳоридан бошланди. У майга янги файз бахш этди. Баҳор, ёшлик нишоналари, социализмнинг жозибадор кучига ишонч янада ёрқинроқ ва яққолроқ бўлиб қолди.

Бизнинг баҳор байрамимиз — янгилик куртаклари гуркираб ўса бошлаган пайт. Ленинча демократиялаш ва ошкоралик, кооперация ва хўжалик ҳисоби ғоялари бамисоли кечаги қордан халос бўлиб, бўй чўза бошлагандек. Фаолиятимизнинг ҳамма майдони ҳам қори эриган кўкламги сўлқилдоқ ерларга ҳали ҳам айланганича йўқ. Янгилик ўзига қийинчилик билан йўл очиб бормоқда. Мўл ҳосил олиш учун ҳали тер тўкиб меҳнат қилишга тўғри келади. Аммо бугунги умидимиз, албатта, ушаладиган ўринли умиддир. «Порлоқ тонгларга» кўр-кўрона ишониш, кимнингдир «қаттиққўллигига» ишониш бу умидга асос қилиб олинмаган. Ижтимоий тараққиёт қонунларини англаш, кенгайиб бораётган демократиялаш ва ошкоралик, иқтисодий ҳисоб-китоблар муваффақият қозонишимизга умид бахш этади.

Қизил майдоннинг ҳамтарона, вазмин либосида шу ғоялар акс этган. Маркс, Энгельс, Лениннинг портретлари қизил алвонда тасвирланган. Зангори осмон фонида инсониятнинг орзу ва умидларини ифодаловчи «Тинчлик» сўзига кўзингиз тушади. Унинг ёнида жамики меҳнат аҳлининг қардошлиги рамзига айланган «Бутун дунё пролетарлари, бирлашингиз!» деган шиор. Ўнг тарафда бугунги куннинг шиорлари: «Демократия, қайта қуриш, жадаллаштириш», XXVII рақами ва «Партия съезди йўлидан», «КПСС XIX Бутуниттифоқ конференцияси», «Ядросиз дунё учун».

Кремлнинг сенат минорасига СССР Герби қўйилган. Бу Герб Кремль деворига осилган иттифоқдош республикалар Гербларини бамисоли бирлаштириб турибди. Қизил байроқлар қуршовидаги мамлакатнинг Ўроқ ва Болға тасвири туширилган Давлат байроғи ҳилпирайди.

Йиғма духовой оркестрнинг қудратли марши байрамнинг тантанали дебочаси бўлиб янгради. Бу оркестр корхоналар ҳаваскорлик коллективлари ва ёш карнайчилардан ташкил этилган.

Ранг-баранг кўклам либосидаги йигит ва қизлар майдонни тўлдиришади. Қизил алвонлар, байроқчалар, шарлардан денгиз мавжлангандек бўлади.

Мавзолейнинг марказий минбарига **М. С. Горбачев, В. И. Воротников, А. А. Громико, Л. Н. Зайков, Е. К. Лигачев, В. П. Никонов, Н. И. Рижков, Н. Н. Слюньков, М. С. Соломенцев, В. М. Чебриков, Э. А. Шеварднадзе, А. Н. Яковлев, П. Н. Демичев, В. И. Долгих, Ю. Д. Маслюков, Г. П. Разумовский, Н. В. Тализин, Д. Т. Язов, О. Д. Бакланов, А. П. Бирюкова, А. Ф. Добринин, А. И. Лукьянов, В. А. Медведев, И. В. Капитонов** ўртоқлар чиқадилар.

Таниқли совет ҳарбий бошлиқлари ҳам шу ерда.

Партия ва меҳнат ветеранлари, Октябрь революциясининг қатнашчилари, фронтчилар, ишлаб чиқариш илғорлари ва новаторлари, таниқли олимлар, адабиёт ва санъат арбоблари, СССРнинг космонавт-учувчилари, партия, совет ва жамоат ташкилотларининг, руҳонийларнинг намояндалари Қизил майдон минбарларида туришибди.

Уругвай Коммунистик партияси Марказий Комитетининг Бош секретари Р. Арисменди бошчилигидаги партия делегацияси, Германия Компартияси, Люксембург Компартияси, Кипр Меҳнаткаш халқ тараққийпарвар партияси, МПЛА — Меҳнат партияси, Жанубий Африка Компартияси вакиллари, бошқа ажнабий меҳмонлар ҳам шу ерда. Биринчи Май тантаналарида қатнашиш учун юздан ортиқ мамлакатдан касаба союз ва ишчилар ҳаракатининг, жаҳон касаба союзлари федерациясининг, бошқа халқаро ташкилотларнинг делегациялари келганлар.

Чет элларнинг СССРдаги дипломатия ваколатхоналари бошлиқлари ҳозир бўлганлар.

«Маркс — Энгельс — Лениннинг буюк революцион таълимоти мангу яшаб ривожланаверсин!» деган даъват майдон узра янграйди. Пионерлар Мавзолейга югуриб борадилар. Улар Коммунистик партия билан Совет давлатининг раҳбарларига гуллар топширадилар.

Москва байроғи ўрнатилган қурилма майдонга кириб келади. Социалистик мусобақа илғорлари машинага чиқиб олишган. Биз намойиш бошланмасидан уларнинг баъзилари билан гаплашдик. Янгилик нишоналари, қайта қуриш жараёнлари ҳақида сўрадик.

Қайта қуришнинг муваффақиятидан одамлар нақадар манфаатдор эканликларига, у одамларнинг дилидан нақадар чуқур жой олганига ишонч ҳосил қилдик. Яна ўзингиз биласиз.

— Асосан юзадаги резервларнигина ишга солган қайта қуриш энди хўжалик механизмини такомиллаштириш, бошқарувни демократиялаш йўлидан тобора чуқурлашиб бориши керак, — деб ҳисоблайди «Борец» илмий-ишлаб чиқариш бирлашмасининг йиғувчи-слесарлар бригадири А. Пахомов. — Бош директорни сайлашнинг ўзиёқ бизга яхши натижалар берди. Меҳнат коллективининг кенгаши тузилди. Яқинда газеталардан бирида «Ишчилар заводни идора қила оладиларми?» деган сарлавҳали мақолани ўқиб қолдим. Идора қила олишларига ишончим комил!

Қайта қуришни англашда ҳар кимнинг ўз миқёси, ўз нуқтаи назари бор. Юридик фанлар доктори, профессор И. Лукашук ўз фикрларини шундай ифодалади:

— Қайта қуриш — мутлоқ заруратдир. Ё онгсиз киши, ёхуд тор ғаразли манфаатларни ўйловчи кишигина унга халақит бериши мумкин. Ҳозир қайта қуриш онг соҳасида ҳам катта муваффақиятларга эришмоқда. Шундай бўлиши ҳам табиий. Янгича сиёсий, иқтисодий тафаккур бўлмаса, бундан буёнги ўзгартишларни қилиб бўлмайди. Биз XIX Бутуниттифоқ партия конференциясига катта умид боғлаяпмиз. У тажрибани умумлаштиради, ҳаракатимиз истиқболларини белгилаб беради, албатта. Жамиятни янада демократиялаш — катта йўллардан биридир. Шу муносабат билан Ленин Конституциясига мурожаат этиш зарур. Масалан, доимий ишлайдиган парламент органи бўлмиш Бутунроссия Марказий Ижроия Комитетининг фаолияти фойдали бўлмаганмиди, ахир? Лениннинг меросини ўрганишда, давлатни, партияни қайта қуришга ёрдам беришда жамиятшунослар ҳали ўз сўзларини айтишлари керак.

— Янгилик нишоналари, дейсизми? — дейди гапга аралашиб «Вимпел» бирлашмасининг моторчи-тикувчиси Г. Рижкова. — Энди биз ўз маҳсулотимизни сотиб оладиган бўлиб қолдик. Мана шу эгнимдаги пальто ўз корхонамизда тикилган. Аёллар уларни бажонидил сотиб олмоқдалар. Агар кимдир хорижий этикеткалар кетидан қувмайдиган бўлиб қолган бўлса, шунинг ўзи ҳам каттагина ютуқ.

...«Москвада май» марши янграйди. Меҳнаткашларнинг намойиши бошланади.

● **Биз Ленин ҳузурига боряпмиз.** Кўкрагига қизил бант қадаган доҳий қўлини кўтариб биз билан, революция ишининг давомчилари билан мулойим саломлашиб турибди. Ильичнинг бу портрети 1919 йил 1 Майида олинган фотосурат асосида чизилган, ўшанда дунёда биринчи пролетар давлатининг йўлбошчиси меҳнаткашлар намойишни табриклаган эди. Портрет тарих музейи пештоқига қўйилган. Пойтахтнинг ҳамма томонларидан Қизил майдонга ёрқин, ранг-баранг, батартиб колонналар оқиб кела бошлайди.

Анъанага кўра, пойтахт Пролетар районининг колоннасига «ЗИЛ» коллективининг вакиллари бошчилик қиладилар. Тўрт минг энг яхши автомобилсозга шу ҳуқуқ берилган. Корхона цехлари, участкалари, бўлимлари, лабораторияларида бўлиб ўтган йиғилишларда ўртоқлар айни шу кишилар учун овоз берган эдилар.

XIX Бутуниттифоқ партия конференцияси шарафига оширилган мажбуриятлар олган илғорлар орасида Ленин комсомоли мукофотининг лауреати штамповкачи-темирчи Н. Шарапов ҳам бор.

— Транспарантлар билан безатилган карвонбоши машинага эътибор беринг, — дейди ёш ишчи. — Завод эмблемасидаги ўзгаришни кўряпсизми? Одатдаги ЗИЛ-130 ўрнига янги юк машинаси тасвирланган. У дизель ёнилғиси билан юради. Бу йилнинг ўзидаёқ тўрт мингта мана шундай тежамли машина ишлаб чиқаришимиз керак.

1-давлат подшипник заводи колоннаси енгилгина ранг-баранг ҳаво шарларини кўтариб олган. Бу корхонанинг эмблемаси ҳам — шарчадир. Шу шарча космосда, далаларда, пўлат магистралларда ишлаётган техникада жуда катта юк кўтаради. Завод коллективи ҳам зиммасига катта масъулият олган: меҳнат унумдорлигини тўрт ҳисса оширишни таъминлаш зарур. Завод реконструкция қилинмоқда. Яқинда унинг «Люблино» янги ишлаб чиқариш корпуси маҳсулот бера бошлади. Энди бирлашма шартномада белгиланган маҳсулотни 100 процент етказиб бермоқда, демак кўнгилдагидек фойда олинади, демак социал ривожланиш режалари амалга оширилади.

Биз колоннада учратган икки ёш ишчи ҳам баҳордан мамнун. Қизнинг чеҳрасидан шундай бахтиёрлик нишоналари сезилиб турибдики, фақат келинчакнинг кўзларигина шундай порлаши мумкин. Дарҳақиқат шундай — 55-цех ишчиси Зоя Сурикова Май байрами ўтиши биланоқ оппоқ никоҳ кўйлагини кийиш тараддудида. Унинг қайлиғи — ўша цехнинг созловчиси Олег Гребенкин. Бу камтар йигит — 21 ёшда. Аммо унинг ҳаётида кўп воқеалар бўлиб ўтган: мактаб, комсомол, ҳунар-техника билим юрти, десант қўшинлари сабоғини олган. «Жасорати учун» медали билан мукофотланган сержант Гребенкин Афғонистонда КПСС аъзолигига кандидат этиб қабул қилинган. У уйига, завод қучоғига қайтиб келгандан кейин партия аъзоси бўлди.

— Биз кулфатга тушиб қолган дўст қўшни халққа ёрдам бердик, — дейди бизга Олег. — Афғонистон теварагидаги аҳволни сиёсий воситалар билан ҳал этишга оид битимлар имзоланганлиги яхши бўлди. Ўртоқларимнинг уйга қайтишларини кутаяпман. Бу ерда иш кўп — меҳнат қилиш, қуриш керак.

Бўлғуси ёш оила янги уй олиш умидида. Заводда қурилиш-монтаж бўлинмаси тузилган — у йилига 180 та квартира қуриб бера олади.

Пойтахтнинг кўпгина кўчалари, майдонларини мамлакатдаги энг кекса давлат қурилиш тресты — Мосжилстрой»нинг меҳнат шуҳрати музейи деса бўлади. 66 йил мобайнида трест ишчилари кўп иш қилдилар.

Бугунги Москванинг ҳаётий эҳтиёжлари ва юмушлари ҳозирги объектлар рўйхатида мужассамлашган. Ўн минглаб квадрат метр уй-жой қуриш, чунончи, йўл-йўлакай пойтахт қурилиш индустриясининг бутун структурасини янгилаб бориш керак бўлади. Пойтахтда ҳар бир оилани алоҳида квартира билан таъминлаш комплекс программасини амалга ошириш 2000 йилгача ҳозирги Москванинг яна учдан бир қисмига тенг бинолар қуришни тақозо этади. Ҳозир ишлаб чиқилаётган шаҳар халқ хўжалигини интенсивлаш территориал-тармоқ программаси «Прогресс-95»да, пойтахт регионини ривожлантиришнинг 2010 йилгача мўлжалланган даврдаги янги бош планида ҳам юксак марралар белгиланган.

Майдонда-Красная Пресня райони меҳнаткашларининг колоннаси. Ишчилар ҳаракати тарихининг шонли саҳифалари шу район номи билан боғланган. 1905 йилда Пресня пролетариати мутлоқ ҳокимиятга қарши синфий курашлар баррикадасига чиққанди. Ҳозирги вақтда район пойтахт халқ хўжалигида етакчи ўринлардан бирини эгаллаб турибди, унинг 47 минг кишилик партия ташкилоти эса қайта қуришда сезиларли роль ўйнамоқда. Красная Пресня район партия комитетига бошқа уч райком билан биргаликда аппарат янги структурасини жорий этиш тажрибасини ўтказиш вазифаси топширилган.

— Янгиликнинг моҳияти одатдаги бўлимларни тугатишдан иборат, — дейди КПСС район комитетининг биринчи секретари И. Шувалов. — Ҳар бир бошланғич ташкилотга биркитилган инструктор унинг бутун фаолият доирасини назорат этиб туради. Партия комитетлари секретарларининг фикрини билиш умуман биз тўғри йўлдан бораётганимизни, янги структура аппаратнинг қуйи ташкилотлар билан алоқасини мустаҳкамлаётганини, сиёсий раҳбарлик методларига амалда ўтиш учун шароит яратаётганини тасдиқлади. Партия аппарати структурасини такомиллаштириш масалалари КПСС XIX Бутуниттифоқ конференцияси кун тартибида алоҳида ўрин олади.

(Давоми иккинчи бетда).

МЕҲНАТКАШЛАРНИНГ ТОШКЕНТДАГИ БАЙРАМ НАМОЙИШИ

● **Барча совет кишилари ҳамиша баҳорга, Биринчи Майга алоҳида умид боғлайдилар. Биз ана шу байрамни бутун мамлакатда авж олиб кетган революцион қайта қуриш шароитида тўртинчи марта кутиб олаяпмиз. Унинг нишоналари йил сайин тобора яққол ва ёрқинроқ намоён бўлиб бормоқда. Партиянинг КПСС Марказий Комитети 1985 йил апрель Пленумида ўртага қўйилган партия XXVII съездининг тарихий қарорлари билан асослаб берилган мамлакат социал-иқтисодий тараққиётини жадаллаштиришга қаратилган йўли турмушда ўзининг тобора кўпроқ реал ифодасини топмоқда.**

ЎЗБЕКИСТОН меҳнаткашлари совет кишиларининг умумий сафида янгиланиш йўлидан бормоқдалар. Улар партиянинг ғоя ва режаларини рўёбга чиқара бориб, қайта қуриш янги босқичининг вазифаларини ҳал этишга — туб иқтисодийислоҳотни ва совет жамияти турмуши барча томонларини демократиялашни амалга оширишга қўшадиган ўз ҳиссаларини кўпайтириш йўлида куч-ғайрат сарфламоқдалар. Бу мушкул йўлда ҳамма нарса силлиқ бораётгани йўқ, албатта, хатолар ҳам бўлиб турибди, эришилган иш суръатларидан биз ҳамиша ҳам қаноатланаётганимиз йўқ. Бироқ олға томон ҳаракатнинг муқаррарлиги ҳозирдаёқ исботланган, жадаллаштиришнинг зарур суръатларига тобора дадил эришиб борилмоқда.

Жамиятни қайта қуриш, демократиялаш нишоналари шаҳарнинг барча томонларидан Владимир Ильич Ленин номидаги бош майдон сари интилаётган тошкентликларнинг колонналаридаги байрам безакларида ҳам акс эттирилган. Кўпдан-кўп транспарантлар, плакатлар, панноларда Тошкент корхоналари коллективларининг меҳнат рапортларидан сатрлар тасвирланган. Улар баҳор, меҳнат ва тинчлик байрамини қандай муваффақиятлар билан кутиб олаётганликлари тўғрисида рапорт беришган.

Ҳозир шаҳардаги етмиш битта корхона туб иқтисодий ислоҳот шароитида меҳнат қилмоқда, уларнинг коллективлари хўжалик ҳисобига, ўзини-ўзи пул билан таъминлашга ўтишган. Одамлар ташаббус учун кенг имкониятга эга бўлиб, ўзининг соҳиблигини ҳис этиб, яна ҳам кўпроқ самара билан меҳнат қила бошладилар. Ҳозир уларнинг куч-ғайратлари туфайли тайёрланаётган маҳсулот жами ҳажмининг эллик беш проценти ишлаб чиқарилмоқда. Давлат дотацияларидан воз кечаётган завод ва фабрикалар сони йил сайин кўпайиб боради — Тошкент ишчилар синфининг қатъий сўзи ана шундай.

Намойиш қатнашчилари Ленин ғоялари ва принципларига, ишчилар синфининг революцион ишига астойдил содиқ эканликларини яна бир бор таъкидламоқдалар, барча мамлакатлар меҳнаткашларининг Ер юзида тинчлик, адолат ва тенгликни қарор топтириш йўлидаги кураши билан бирдамлик изҳор этмоқдалар.

Одамлар оқими В. И. Ленин номли майдонга тўпланади. Майдон байрамона безатилган, қирмизи байроқлар шабадада ҳилпираб турибди. Бу ерда СССРнинг, барча иттифоқдош республикаларнинг байроқлари кўтарилган, меҳмонлар учун мўлжалланган минбарлар узра марксизм-ленинизм асосчиларининг, КПСС Марказий Комитети Сиёсий бюросининг аъзолари ва аъзоликка кандидатларининг портретлари кўзга ташланади.

Эрталаб соат 10. Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитети Бюросининг аъзолари ва аъзоликка кандидатлари Р. Н. Нишонов, Т. А. Алимов, В. П. Анишчев, В. А. Антонов, В. А. Головин, П. В. Догонкин, А. С. Икромов, Ғ. Ҳ. Қодиров, В. Н. Лобко, В. И. Огарок, Н. И. Попов, П. Ҳабибуллаев, М. Ҳ. Ҳолмуҳамедов, Ҳ. Алимова, И. Ҳ. Жўрабеков, Б. Ф. Сатин, В. А. Хайдуров, Ўзбекистон ССР Олий Совети Президиуми Раисининг ўринбосари А. П. Романовский, республика Министрлар Совети Раисининг ўринбосарлари А. Р. Отажонов, И. Искандаров, Қ. Ҳ. Маҳамадалиев, С. У. Султонова ҳукумат минбарига кўтариладилар.

Меҳмонларга мўлжалланган минбарлар гавжум. Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитетининг аъзолари ва аъзоликка кандидатлари, ревизия комиссиясининг аъзолари, партия, уруш ва меҳнат ветеранлари, ишлаб чиқариш новаторлари ва илғорлари, фан ва маданият арбоблари бу ерга келишган. Меҳмонлар орасида Афғонистон Республикаси, Ҳиндистон Республикаси, Монголия Халқ Республикаси Бош консулхоналарининг вакиллари, кўпдан-кўп чет эллик меҳмонлар бор.

Тантанавор куй янграйди, халқлар дўстлиги тўғрисидаги, унинг буюк кучи ҳақидаги илҳомбахш шеърнинг сатрлари майдон узра таралади. Биринчи Май тантаналарининг ўзига хос дебочаси бошланади — шаҳардаги ҳунар-техника билим юртларининг йигит ва қизларидан иборат колонналар ғоят хилма-хил композицияларни ҳосил қиладилар. Уларнинг ёрқин, ранг-баранг либослари, композицияларни ўзгартириш чоғидаги бекаму-кўст ҳаракатлари намойишнинг барча томошабинлари ва қатнашчилари учун шодиёна, чинакам баҳор кайфиятини бахш этади. Мана, «Май» сўзи ҳосил қилинади, ундан сўнг «Труд», «Мир» сўзлари ҳам пайдо бўлади. Одамлар ҳосил қилган фонда тинчлик рамзи — кабутар тасвири кўзга ташланади.

Йиғма духовой оркестр ижро этган оҳанг янграйди. Намойишчиларнинг дастлабки колонналари майдонга кириб келади. Октябрь ва Ленин, Киров, Чилонзор ва Ҳамза районларининг меҳнат коллективлари Биринчи Май намойишини очиш ҳуқуқини олдилар. Тошкент ишчилар синфининг фахри — ветеранлар меҳнат шон-шуҳрати билан бурканган қирмизи байроқлар остида олдинги сафларда бормоқдалар. Уларнинг тақдири осон бўлмади — дастлабки совет беш йилликларининг юкини ўз елкаларида кўтариб, Улуғ Ватан уруши ва ундан кейинги йилларда фидокорона меҳнат қилишларига тўғри келди. Айни ветеранлар, кекса авлодларнинг намояндалари ҳозир ҳам бизга коммунистик идеалларга, мамлакат ишчилар синфининг революцион анъаналарига чексиз садоқат намунасини кўрсатмоқдалар. Гап ишга бориб тақалганида кечирилган умр уларга халақит қилмайди, ветеранларнинг кўпчилиги ҳозир ҳам севикли Ватан бахт-саодати йўлида меҳнат қилишни давом эттирмоқдалар.

Яхшиларнинг намунаси ҳамиша ишчилар коллективларида оммалашиб кетади. Тошкентнинг кўпгина саноат корхоналари бугунги кунга дурустгина муваффақиятлар билан келди. Маҳсулот ишлаб чиқариш, меҳнат унумдорлигини ўстириш юзасидан шу йилнинг тўрт ойи планлари ўз вақтида бажарилди. Меҳнатни интенсивлаш ҳисобига ишлаб чиқарилаётган маҳсулот ҳажми анча ошишига эришилди. Ўзбекистон пойтахтидаги ўнлаб завод ва фабрикалар икки ва уч сменали тиғиз иш режимига ўтди, бу эса мавжуд машина-ускуналардан, ишлаб чиқариш қувватларидан анча кўп самарадорлик билан фойдаланиш имконини берди.

Ишчилар синфининг меҳнат ғайрати, айниқса, жўш урганлиги XIX Бутуниттифоқ партия конференциясига авж олиб кетган тайёргарлик билан ҳақли равишда боғлиқдир. 142 та ишлаб чиқариш бригадаси, тўрт мингга яқин ишчи конференция очиладиган кунгача беш йилликнинг уч йили планини бажаришга қарор бердилар. Энг яхшиларнинг яхшилари эса ўз имкониятларини синчиклаб таҳлил этиб, ўша кунгача тўрт йилнинг топшириғини уддалашга сўз бердилар. Ҳозир ҳар бир ишчининг плани тиғиз бўлиб, бу план ҳар бир дақиқадан унумли фойдаланиш учун мўлжаллангандир.

(Давоми иккинчи бетда).

Ўзбекистон ССР Олий Совети Президиумидан

Ўзбекистон ССР Олий Совети Президиуми Ўзбекистон ССР Олий Советининг депутати, Ўзбекистон ССР Фанлар Академиясининг академиги, В. И. Ленин номидаги Тошкент Давлат университети эҳтимоллар назарияси ва математик статистика кафедрасининг мудири Саъди Ҳасанович **Сирожиддинов** узоқ давом этган касалликдан кейин 1988 йил 29 апрелда 68 ёшида вафот этганини чуқур қайғу билан маълум қилади.

БИЗ ИШОНАМИЗ: ҚАЙТА ҚУРИШ ҒАЛАБА ҚИЛАДИ

МОСКВАНИНГ ҚИЗИЛ МАЙДОНИДА БИРИНЧИ МАЙ НАМОЙИШИ

(Давоми. Боши биринчи бетда).

● **Биз Ленин ҳузурига боряпмиз.** Ленинчи ветеранлар алоҳида ифтихор туйғуларини, тарихимиз шонли саҳифаларига дахлдорлик туйғуларини ҳис этиб турибдилар.

— Аср билан тенгдошман, — дейди 1917 йилдан КПСС аъзоси Константин Петрович Синозерский. — умумжаҳон тарихининг энг катта воқеалари — 1917 йил октябрь кунларининг қатнашчиси бўлганман. Қишки саройга ҳужум қилишда, Гражданлар уруши ва Улуғ Ватан урушида қатнашганман. «Аврора» тўпи узган ўқ овози ҳанузгача қулоғимда. Лекин биргина ўтмиш билан яшаб бўлмайди. Барча ветеранлар номидан сўзлаб, шиоримиз — «Замон билан ҳамқадам бўлайлик» деймаn. Партия бошлаган қайта қуриш — бирдан-бир тўғри сиёсатдир. Ҳаётимизнинг ҳамма соҳаларини янгилаш, Ленин васиятларини тиклаш йўли жангларга кираётиб, кўнгилга туккан умидларимизни янада ривожлантиришнинг зарур шартидир. Бу ҳақда мен Улуғ Октябрнинг 70 йиллигига бағишлаб Кремлда ўтказилган тантанали мажлисда ифтихор билан гапирган эдим.

Шу гапни бугун ҳам бемалол такрорлай оламан. Беихтиёр 1917 йилнинг худди шу куни ёдга келиб, кишини ҳаяжонга солади. Ўшанда Петроград Виборг районидаги «Айваз» заводининг ишчилари Удельное паркида ўтказиладиган маёвкага йиғилгандилар. Биз, ёш йигитлар, қўриқчилик қилардик. Ҳозирги ёшларга мурожаат этиб, революциянинг ғалабаси зўр куч-ғайратлар эвазига қўлга киритилганлигини эслатиб қўймоқчиман. Биз, революция солдатлари эстафетани янги авлодга топширар эканмиз, бу эстафета ғалабагача етказилишига ишонамиз.

Биринчи Май колонналарида — янги уйларга кўчиб кириш муҳлатини ўзлари яқинлаштирган ёш ишчи ва мутахассислар ўтиб бормоқда. Байрам арафасида ёшларнинг «Атом» уй-жой комплекси аъзолари ордерлар олдилар. Яқин фурсатда яна битта ёшлар уй-жой комплекси — мамлакатда энг катта «Сабурово» комплекси битказилади. Бу ерда гап комплексни лойиҳалаш ва уни қуриб битказишнинг ўзидагина эмас. Ёшлар бу комплексга файз киритиб, уни вақтни мароқли ўтказиш марказига айлантирмоқлари керак.

КПСС Марказий Комитетининг совет олимлари, конструкторлари, ихтирочиларига Биринчи Май Чақириқларида: «Экономика, фан ва техниканинг жадал ривожлантирилишини, Ватан ишлаб чиқаришни юксак жаҳон даражасига чиқаришни таъминловчи фан-техника муаммолари новаторларча ҳал этилишига эришингиз!» дейилади. Биринчи Май арафасида совет олимлари бир группасига фан ва техника соҳасида 1988 йилги Ленин мукофотларининг берилиши ана шу йўлда эришилган ютуқларнинг далили бўлди.

С. М. Киров номидаги Ленин орденли биринчи Москва соат заводининг колоннаси қўл соатининг ишлаб турган каттакон моделини кўтариб келади. Бу моделдаги лавҳа завод маҳсулотининг 90 проценти 25 мамлакатга экспорт қилинаётганини билдиради.

Пойтахт соатсозлари вақтнинг қадрига, айниқса, етадиган одамлар бўлганидан харидорларнинг талабидаги ҳамма ўзгаришларга ҳозиржавоблик билан иш тута биладилар. Меҳнаткашларнинг ўзлари интенсивлаш ички резервларини излашда муҳим ўрин тутадилар. «Ҳозирги планни қабул қилаётганимизда завод раҳбарлари юксак топшириқлардан «қочишга» уриниб кўрдилар, — дейди меҳнат коллективи кенгашининг раиси слесарь Е. Герасимов. — Биз бўлсак аҳволни синчиклаб ўрганиб чиқиб, қўйилган мақсадга эришиш мумкин, деган қарорга келдик. Ҳаёт бизнинг нуқтаи назаримизни тасдиқламоқда: тўрт ойлик план ҳамма энг муҳим кўрсаткичлар бўйича ошириб бажарилди».

Биз репортаж олиб бораётган Биринчи Май колонналаридаги намойишчилар биз, журналистларга ҳам савол бердилар. Биринчи Майнинг Ватани Чикагода бугун байрам қандай кутиб олинмоқда, деб сўрашди. ТАСС дисплейлари океан оша жавоб келтирди.

Чикагода 1886 йилнинг 1 майида аёвсиз синфий олишувнинг унсиз гувоҳи бўлиб қолган майдон энди йўқ. Рэндолф ва Холстед кўчаларининг чорраҳасида замонавий бинолар қад кўтариб турибди. Лекин Биринчи Май Ватани аҳолисининг хотирасида ўша воқеалар сақланиб қолганми? ТАСС мухбири берган бу саволга ўткинчилар ҳайрон бўлиб қараб қолганликлари ҳар қандай жавобдан ҳам яхшироқ бўлди. Саккиз соатлик иш куни белгилансин, деган талаб билан иш ташлаб, Хеймаркет-скверга чиққан меҳнаткашларга қуролланган 176 полициячи ташланганини ҳеч ким эсламади.

Чикаго аҳолисининг бу ҳодисадан воқиф эмаслиги даҳшатку, лекин унинг сабаби бор. «Бундай муносабат илдизлари Вашингтондаги расмий доиралар сиёсати туфайли мамлакатда вужудга келган касаба союзларга қарши вазият билан бевосита боғланган, — дейди касаба союз тадқиқотлари уюшмасининг директори Г. Тарпиниан. — Бу сиёсат меҳнаткашларнинг манфаатларини камситишга қаратилгандир. Аммо меҳнаткашлар Америкаси қуролни қўлдан қўймаётир. АҚШ касаба союзлари мамлакатнинг сиёсий ҳаётида қатнашишни кураш йўлларидан бири, деб ҳисоблайди. Шундай экан, меҳнаткашлар ғалаба қозонишларига кишининг ишонгиси келади».

Биринчи Май синфий жанглар рамзи сифатида вужудга келди. Синфлар, социал системалар можароси ҳозирги вақтда ҳам давримизнинг асосий зиддияти ҳисобланади. Аммо бугунги кунда низоли масалаларнинг куч ишлатиш йўли билан ҳал этилишига йўл қўйиб бўлмайди, чунки ядро-космик асридаги уруш инсоният цивилизациясини Ер юзидан йўқ қилиб юборишга қодирдир.

— Мана шунинг учун ҳам яқинда СССР Олий Совети тайёргарлик комиссиясининг мажлисида сўзлаб, ўртача ва камроқ олислик ракеталари хусусида тузилган Совет-Америка Шартномаси ратификация этилиши керак дедим, — дейди Чет мамлакатлар билан дўстлик ва маданий алоқалар совет жамиятлари союзи президиумининг раиси В. Терешкова. — Бу Шартнома янгича фикрлаш самараси бўлиб, икки мамлакатнинг, бутун планетанинг манфаатларига мос келади, деб ўйлайман. СССР билан АҚШ ўртасидаги муносабатлар яхшилана бошлаганини кўпчилик совет кишилари сингари мен ҳам самимий табриклайман. Президент Р. Рейганнинг Москвага қиладиган визити бизни урушларсиз, қурол-яроғсиз дунёга яқинлаштирувчи янги амалий аҳдлашувлар келтиради, деб ишонаман.

● **Биз Ленин ҳузурига боряпмиз.** Биринчи Май колонналари узра Ленин портретлари. Ҳар бир кишининг қалбида доҳий образи бор.

Яқинда тузилган, лекин актив ишга киришиб кетган Ильич номидаги ташкилотнинг — Совет болалар фондининг раиси ёзувчи А. Лихановга мурожаат этиб: «Ленин номи сиз учун нимани билдиради?» — деб сўраймиз.

— Ленин вафотидан кейин Н. К. Крупская, унинг номи қуруқ гапларни кўтармайди, янги мактаблар, касалхоналар, болалар боғчалари Ленинга энг яхши ёдгорлик бўлади, деб такрор-такрор огоҳлантирганди. Афсуски, биз шу доно маслаҳатларга дуруст қулоқ солмадик. Биз улуғ инсонга ҳайкаллар қўйиб, корхоналар, колхозлар, ўқув юртларини унинг номи билан аташга ҳаддан ташқари берилиб кетдик. Унинг номидаги корхоналар, колхозлар, ўқув юртларининг кейинчалик исми-жисмига мувофиқ келмайдиганлари ҳам кўп бўлди. Менимча, биз доҳийнинг номини эъзозлаб, реал хатти-ҳаракатларимиз билан унинг даҳосини муносиб баҳолашимиз керак. Совет болалар фондига Ленин номи берилди. Бинобарин, биз ўз ишларимизда, дастлаб қўяётган қадамларимизда айни шундай қилмоқдамиз — ваъдабозлик эмас, балки амалий ишлар қилмоқдамиз. Бажарадиган ишларимиз катта ва машаққатлидир. Менинг орзуимни билмоқчи бўлсангиз, каттадан-кичик бутун халқимиз фонд тарафдорлари ва қатнашчилари бўлиб қолишларини хоҳлардим.

Москва станоксозлик-асбобсозлик институти вакилларининг сафлари узра кўтарилган транспарантга: «Ўрта ва олий мактаб ходимлари! Ёш авлодни социализм идеалларига садоқат руҳида тарбияланг!» деган сўзлар ёзилган. КПСС Марказий Комитетининг 1988 йил февраль Пленумида халқ маорифини қайта қуришдан мақсад — ёшлар таълим-тарбиясига янгича сифат бахш этишдан иборатдир, деб таъкидланган. Бу институт илмий-тадқиқот институти билан корхоналар ўртасида бевосита тузилган шартномаларга мувофиқ ёш инженер ўринбосарларни тайёрлаб беради. Бошқа олий мактабларда қироатхоналар қанчалик одатий бўлса, бу ерда компьютер заллари ҳам худди шундайдир.

Байрам минбарларидаги меҳмонлар орасида «Московский» теплица совхозининг ходими экономист Н. Осиповани учратамиз. Ундан шаҳарлар таъминотини қандай қилиб яхшилаш мумкинлиги тўғрисида фикр айтишини сўраймиз.

— Хўжаликларга иқтисодий жиҳатдан мустақиллик беришни бунинг калити, деб ҳисоблайман, — дейди Надежда Ивановна, — колхоз ва совхозларга маъмуриятчилик қилиб, буйруқлар беришни тўхтатиш керак. М. С. Горбачев колхозчилар Бутуниттифоқ съездида ана шу ҳақда тўғри гапирди. Чунки, баъзида биз юқори ташкилотлардан бир кунда бир-бирига зид икки хил кўрсатмалар ҳам олиб турамиз...

Намойишчиларнинг ҳозирги сафларида кооператорлар алоҳида колонналари йўқ. Эҳтимол, бунинг рамзий маъноси бордир. Кооперация экономикамиз билан узвий боғланган.

Бугун якка меҳнат фаолияти тўғрисидаги Қонун кучга кирганига роппа-роса бир йил бўлди. Дастлабки якунларни ҳам чиқарса бўлади. Ҳозир Москвада 1,5 мингтадан кўпроқ кооператив бор, минглаб кишилар патент олиб ишламоқдалар. Мана, бугун ана шу кишиларнинг маҳсулотлари, хизматлари байрамимизни анча ёрқин ва жонли қилиб турибди. Аммо потенциал имкониятларнинг ҳаммаси ҳам тўла ишга солинган, деб бўлмайди. СССРда кооперация тўғрисидаги Қонун буни амалга оширишда ёрдам беради. Бу қонун лойиҳаси ҳозир актив муҳокама қилинмоқда.

Қизил майдон узра Биринчи Майнинг «СССР гражданлари! Кўпмиллатли буюк Ватанимиз куч-қудратининг манбаи — ҳур мамлакатдаги эркин халқларнинг иттифоқи ва қардошлигини тинимсиз мустаҳкамлангиз!» деган чақириғи янграйди.

М. Н. Ермолова номли театр бош режиссёри В. Фокинга мурожаат этиб: «Интернационализм» тушунчаси сизга нимани билдиради?» деб сўрадик.

— Интернационализм нима эканлиги ҳаммамизга маълумдек: миллатлар тенг ҳуқуқлилиги, бир-бирининг анъаналари, тилига ҳурматдан иборат бўлиши керак, — дейди у. — Шунга қарамай, кейинги воқеалар бу гаплар оддий гаплар эмаслигини, ҳаёт одатланиб қолинган схемалардан мураккаброқ, нозикроқ эканлигини кўрсатди. Одамнинг интернационал ҳис-туйғулари тўғрисидаги спектакллар, ҳамма асарлар енгил-елпи, ясама, жўн бўлмаслиги керак. Масалан, ҳозир театр арбоблари союзида миллий драматургия кабинети очилмоқда. Бу нарса биз учун ғоятда муҳимдир.

Иккинчи саволимиз Биринчи Май анкетамизда ёзилганидек, қайта қуриш тўғрисида бўлди:

— Мен учун бу нарса қийин, баъзан азобли, лекин кишини ўзига жалб этадиган ўй-ниятга қайтишдир, — деб давом қилди Фокин. — Ҳозирги давр революцион характерда эканлиги бежиз эмас. Бу гап ташқи ўзгаришлар тўғрисида эмас, балки инсон руҳиятининг ўзгариши тўғрисида бораётир. Бу жараён бошқача бўлиши мумкин эмас. «Правда» газетасидаги редакцион мақола «Қайта қуриш принциплари: тафаккур ва ҳаракатларнинг революционлиги» мақоласи буни яна бир карра тасдиқлади. Олға ҳаракатимиз тўхтаб қолмайди. Тараққиёт ғалабасига қаттиқ ишонаман.

Социализм — ташаббускор кишилар жамиятидир. Бундай кишилар сони миллион-миллион бўлиши керак. Қизил байроқлар остидаги колонналар сафида ана шундай кишилар ўтди.

Майдон узра «Яшасин 1 Май!» деган ҳайқириқ янграйди. Байрамнинг якунловчи музикали спорт томошаси гуллаб турган олмазорни эслатади. Бутун майдонни ёшларнинг сафлари тўлдиради. XV қишки Олимпиада ўйинларининг ғолиблари ҳамда бўлғуси Олимпиадада қатнашиш учун тузилган мамлакат терма командасига номзодлар тушиб олган машина ўтади. Сафлар туришини ўзгартириб Олимпиада ҳалқаларини вужудга келтиради, каттакон гулдасталардан «Мир» сўзи вужудга келади.

«КПСС XXVII съездининг ленинча йўлидан — тинчлик ва жамиятни революцион янгилаш йўлидан, олға!» деган даъват узоқларга таралади. Майдон аҳли бараварига «Ура!» деб жавоб қайтаради. **Биз янгиланиш йўлидан Ленин ҳузурига боряпмиз.**

Қизил майдондан репортажни ТАСС махсус мухбирлари Л. ЕРМАКОВА, Ю. ВОРОБЬЕВСКИЙ, Л. ГРУНАУ, А. ПЕТРОВСКИЙ, Л. ЧЕРНЕНКО, Б. ШЕСТАКОВ олиб бордилар.

Тошкент. 1988 йил 1 Май. В. И. Ленин майдонида меҳнаткашлар намойиши. В. Молгачев фотоси.

МЕҲНАТКАШЛАРНИНГ ТОШКЕНТДАГИ БАЙРАМ НАМОЙИШИ

(Давоми. Боши биринчи бетда).

Майдонга «Алгоритм» заводининг вакиллари кириб келадилар. Бу Тошкентдаги энг ёш корхоналардан биридир, уни қайта қуриш фарзанди деб атасак, ўринли бўлади. Ветеранлар ўз ҳунарларининг сир-асрорларини ёшларга ўргатмоқдалар. Шундай қилиб, коллектив аҳил-иноқ ишламоқда. Коллектив ҳамиша ишлаб чиқариш планларини бажармоқда, шартномага кўра маҳсулот етказиб бериш топшириқларини ўз вақтида адо этмоқда. Аввалига корхона аҳлига осон бўлгани йўқ, чунки маҳсулот ишлаб чиқариш билан бир қаторда янги цехлар ҳам қурилаётган эди. Бу корхонада ажойиб ташаббус юзага келди: қурувчилар ўз объектларини графикка қатъий риоя қилиб топширмоқдалар, ишчилар ва инженер-техник ходимлар эса янги қувватларни муддатидан илгари ўзлаштирмоқдалар.

Шу йил апрель ойида корхонага КПСС Марказий Комитети Бош секретари М. С. Горбачев келган эди. У ёш ишчилар билан суҳбат чоғида бундай деди: ғайрат қилаверинг, сиз республиканинг, бутун мамлакатнинг суянган тоғисиз... Кекса авлодлар эса ҳамиша сизга ёрдам берaверадилар». Корхонада ёш ишчилар ва мутахассислар кўп, зеро заводдаги ходимларнинг ўртача ёши 28 дан ошмайди, улар бу эзгу истакларга лаббай, деб жавоб бермоқдалар. Йигит-қизлар меҳнат интенсивлигини ошириш, маҳсулот сифатини яхшилаш, турларини кўпайтириш учун қунт билан ишламоқдалар.

«Алгоритм» меҳнаткашлари «инсон омили» тушунчасининг мағзини тўқ деб билиб, меҳнатнинг замонавий талабларига мос келадиган шарт-шароитларни яратиш учун ҳамма ишларни қилмоқдалар. Айни вақтда кимдир барча зарур юмушларни қилади, деб кутиб ўтирмасдан, ишга ўзлари енг шимариб киришмоқдалар. Шу кунларда корхона аҳли хўжалик усули билан иккита уй-жой қуришга киришди, завод дам олиш зонаси учун ер ажратиб берилди. Бу ерни ободонлаштиришни ҳам ишчилар ўз зиммаларига олишди. Хуллас, коллектив ўз кучи ва имкониятларига умид боғламоқда. Бу эса турмушни фаровон қилишнинг энг мақбул йўлидир.

Майдонда байрам намойиши давом этмоқда. Ўзбекистон ССР ва Ўзбекистон Компартияси 50 йиллиги номли бирлашманинг энг яхши намояндалари ўтиб бормоқдалар. Бир вақтлар тошкентлик тикувчиларнинг маҳсулоти харидоргир бўлмай, дўконларнинг пештахталарида бозори касод эди. Энди коллектив ишни ўнглаб оляпти. Маҳсулот сифати яхшиланди, умумий ҳажми ҳам, турлари ҳам кўпайди. Бунда хўжалик ҳисобининг жорий этилганлиги, ҳар бир чевар ўзига ва маҳсулот етказиб берувчиларга талабчан бўлиб қолганлиги, меҳнатни ташкил этишнинг бригада усулига ўтилганлиги ёрдам берди. Коллективнинг ғайратига-ғайрат қўшилди. Энди у ўз имкониятларига ишонди. Ҳар бир меҳнаткаш ўз иш ўрнида, заводда ёки фабрикада ўзини хўжайин деб ҳис этадими ёки ўткинчи ходимман, деб ўйлайдими, қайта қуриш кўп жиҳатдан ана шунга боғлиқлиги маълум.

Тошкентдаги «Ҳурмат Белгиси» орденли «Подъемник» ишлаб чиқариш бирлашмасининг меҳнаткашлари намойишга завқ-шавқ билан чиқишди. Бу коллектив ўтган йилги Бутуниттифоқ социалистик мусобақаси якунларига кўра ғолиб деб топилиб, байрам арафасида КПСС Марказий Комитети, СССР Министрлар Совети, ВЦСПС ва ВЛКСМ Марказий Комитетининг кўчма Қизил байроғи билан мукофотланди ва СССР халқ хўжалиги ютуқлари виставкасидаги Бутуниттифоқ Ҳурмат тахтасига ёзиладиган бўлди.

Бу юксак мукофот корхона ишчилари ва мутахассисларининг маҳсулот сифатини такомиллаштириш, меҳнатни ташкил этиш ва унга ҳақ тўлашнинг илғор формаларини жорий этиш йўлида қунт билан қилган ижодий меҳнатининг бевосита самарасидир. Бирлашмада ишлаб чиқарилаётган кўтарма кранлар мамлакатимизда ҳам, чет элларда ҳам машҳур бўлиб кетди. Коллектив бу йил ҳам суръатни бўшаштирмаяпти, биринчи кварталда планга қўшимча тарзда тўрт юз минг сўмликка яқин машиналар тайёрланди, халқ истеъмоли товарлари ишлаб чиқариш кўпайди.

Коллективнинг майолди вахтасидаги ютуқларига С. Н. Туринцев бошчилигидаги йиғувчилар бригадаси салмоқли ҳисса қўшди.

— Коллективимиз, — дейди бригадир, — кўтарма кранларни йиғмоқда. Ўртоқларим барча ишларни тез ва сифатли бажармоқдалар. XIX Бутуниттифоқ партия конференциясини муносиб меҳнат совғалари билан кутиб олишга ҳаракат қилмоқдамиз. Бирлашмамизда биринчилар қатори партия анжумани очиладиган кунгача беш йилликнинг уч йили ишлаб чиқариш топшириғини бажариш ташаббуси билан чиқдик ва албатта, сўзимизнинг устидан чиқамиз!

Намойишчилар колоннасида фан-техника тараққиётининг масъулиятли вазифаларини ҳал этаётган «Технолог» илмий ишлаб-чиқариш бирлашмасининг ишчилари ва мутахассислари одим ташламоқда. Бу коллектив ҳам янги техника яратишга ижодий ҳисса қўшганлиги учун Бутуниттифоқ социалистик мусобақаси ғолиблари қаторидан жой олди. Ҳамкасблари билан биргаликда колоннада коммунист, комплекс бригада раҳбари А. М. Муртазоев ҳам бормоқда.

— Биз меҳнат унумдорлигини кескин оширадиган янги, серунум ускуналар яратишни асосий вазифамиз деб биламиз, — дейди у. — Биз пресслаш-тайёрлов ишларини бажариш учун автоматик линиялар ишлаб чиқармоқдамиз. «Ташсельмаш» заводи, «Ташкентмрамор» ишлаб чиқариш бирлашмаси ва бошқа корхоналарга ана шундай линиялар етказиб берилди. Маҳсулотимиз бу корхоналарга маъқул тушди. Бу бизни рағбатлантирмоқда. Биз биринчи квартал топшириғини ошириб адо этдик. XIX Бутуниттифоқ партия конференцияси очиладиган кунгача янада кўпроқ ютуқларга эришиш ниятидамиз.

Майдондан Тошкент машинасозлари, тўқимачилари, уйсозлари, пўлат магистраллар меҳнаткашларининг колонналари ўтиб бормоқда. Меҳнатни ташкил этишнинг янги формаларига ўтилган дастлабки кезларда саноат бу тармоқларининг меҳнаткашлари бир қанча муаммоларга, қийинчиликларга дуч келдилар. Энг асосий омил — янгича шароитларда ишлаш тажрибаси етишмас эди. Чунки ҳозир технология билан бир қаторда белгиланган мақсадларга эришиш йўлларини ҳам такомиллаштиришга тўғри келмоқда. Моддий рағбатлантириш, одамлар меҳнати ва турмуши шароитларини яхшилаш, социал муаммоларни ҳал этиш, инсон омилини активлаштириш биринчи даражали вазифалардан бўлиб қолмоқда. Экономикада тез орада ўзгаришлар бўлишига эришиш осон иш эмас, аммо ишнинг эскириб қолган формаларидан, раҳбарликнинг буйруқбозлик методларидан воз кечилиб, ижодий ташаббус учун катта имкониятлар очилаётган ерларда ижобий ўзгаришлар содир бўлмоқда. Сўнгги вақтда республика пойтахтида уй-жой қурилиши илгариги йиллардагига нисбатан илдамроқ суръатлар билан олиб борилмоқда, хизмат кўрсатиш соҳаси, айниқса, кооперативлар шохобчаларини кенгайтириш эвазига ривожланмоқда.

Партиямизнинг қайта қуриш йўлини халқимизнинг кўпчилиги қизғин қўллаб-қувватламоқда. В. И. Ленин таваллудининг 118 йиллиги муносабати билан республикамизда ўтказилган коммунистик шанбалик буни яна бир карра ёрқин намойиш этди. 1 миллион нафардан кўпроқ тошкентликлар шанбаликка чиқишди. Меҳнат байрами кунида ўн миллион сўмликдан кўпроқ маҳсулот тайёрланди.

Майдон узра КПСС Марказий Комитети ва Совет ҳукуматининг тинчликсевар сиёсатини, совет кишиларининг бузилмас интернационал қардошлигини улуғловчи сўзлар янграмоқда.

Биринчи Май шарафига Тошкент меҳнаткашлари намойиши партия ва халқнинг бирлигини, совет жамиятини революцион қайта қуриш ва янгиланиш йўлини ўтказаётган партия Марказий Комитети теварагига барча меҳнаткашлар янада мустаҳкамроқ жипслашишга азму қарор берганликларини яна бир карра тасдиқлади.

Республика пойтахтида байрам тантаналари, сайллари қош қорайгунча давом этди, сўнгра осмон ранг-баранг мушакбозлик шуълаларидан чароғон бўлиб кетди.

Репортажни ЎзТАГ мухбирлари В. ГЛАДИЛОВ, А. ЗАКОВРЯШИН олиб бордилар.

САЛОМ, БИРИНЧИ МАЙ!

Ўзбекистоннинг шаҳар ва қишлоқлари ясаниб, қизил алвонларга бурканди. Республика меҳнаткашлари қувончли баҳор, меҳнат ва тинчлик байрамини революцион янгиланиш жараёни туфайли бошланган юксак сиёсий кўтаринкилик вазиятида кутиб олдилар. Ишчилар ва колхозчилар, зиёлилар КПСС XXVII съездининг тарихий режаларини бажаришга, социалистик қурилишда конкрет муваффақиятларга эришишга азму қарор берганлар.

Шаҳарларнинг ва район марказларининг асосий кўча ва майдонларидан ўтган байрам колонналарининг биринчи сафларида ветеранлар, ишлаб чиқариш илғорлари ва новаторлари ўтдилар. Намойишчилар меҳнаткашларнинг халқаро бирдамлигини, бутун дунёда тинчликни мустаҳкамлашга даъват этувчи шиор ва транспарантларни кўтариб олган эдилар.

● **НУКУС.** Автоном республика пойтахтидаги байрам намойиши қатнашчилари партиянинг қайта қуриш йўлини астойдил қўллаб-қувватлаётганликларини, жамият турмушининг барча соҳаларини революцион янгилаш жараёнини жадаллаштириш, Бутуниттифоқ XIX партия конференциясини меҳнатда юксак ютуқлар билан кутиб олиш муддаосини изҳор этдилар. Меҳнат коллективларининг вакиллари шаҳарнинг асосий майдонидан кўтариб ўтган ранг-баранг транспарантлар ва панноларда янги шароитда ишлашнинг дастлабки натижалари акс этган эди.

Шаҳар қурилиш ташкилотларининг меҳнатчилари май олди вахтасида айниқса ўрнак кўрсатиб ишладилар. Улар сўнгги йилларда биринчи марта асосий фондларни ишга тушириш ва капитал маблағларни ўзлаштириш топшириқларини муваффақиятли уддаладилар. Белгиланганидан кўра бир ярим баравар кўп уй-жой бинолари фойдаланишга топширилди. Коллектив пудрат кенг жорий этилиши, хўжалик ҳисобига ва ўзини-ўзи пул билан таъминлашга ўтилиши туфайли жадаллаштиришга эришилди.

Саноат ишчилари, агросаноат комплексининг меҳнатчилари байрамни зарбдор меҳнат билан кутиб олдилар.

● **ОЛМАЛИҚ** (Тошкент области). Кон-металлургия комбинатининг аҳил ишчилари байрам колонналарида саф тортиб ўтдилар. Ҳозир корхона маҳсулотининг аксариятига фахрий беш бурчак белгиси қўйилмоқда. Ўзбекистонда маиший химия заводининг маҳсулотидан фойдаланмаётган оилани топиш қийин. Республиканинг энг йирик саноат марказларидан биридаги корхоналар халқ истеъмоли моллари ишлаб чиқаришни доимо кўпайтирмоқда.

Одамлар шаҳар кўчаларига яхши кайфият билан чиқдилар. Уларнинг эҳтиёжларини қондириш учун кўп иш қилинмоқда. Уй-жой муаммоси ҳал этилмоқда, ишдан кейин яқиндагина қурилган янги кинотеатрларда дам олиш мумкин, муҳташам маданият саройлари аҳолининг хизматига мунтазир. Барча йирик корхоналарнинг истироҳат зоналари бор. Хўжалик юритишнинг янги шароитида ишлаш социал эҳтиёжларга янада кўпроқ маблағ ажратиш имконини беради.

● **АНДИЖОН.** Шаҳарнинг асосий майдони байрамона либосда, қизил алвонлар билан безатилган. Намойишчиларнинг колонналари шаҳдам одим ташлаб майдондан ўтадилар.

«Электродвигатель» заводининг коллективи минбарлар олдидан ўтади. Бу коллектив областда биринчи бўлиб янги иш усулларига ўтди. Электр моторларининг қарийб 84 проценти давлат Сифат белгиси қўйиб чиқарилмоқда. Завод шартномада белгиланган маҳсулотларни тўла-тўкис етказиб бермоқда. Корхона ходимларининг меҳнат ва турмуш шароитлари яхшиланди. Социал масалалар ҳал этилмоқда.

«Коммунар», «Андижанирмаш» заводларида, бошқа корхоналарда ҳам яхши ўзгаришлар рўй берди. Биринчи Май намойиши қатнашчилари, меҳнат коллективларининг вакиллари КПСС XXVII съезди қарорларини амалга оширишга аҳд қилганликларини билдирдилар.

● **БУХОРО.** Тўла-тўкис хўжалик ҳисобига ўтган шаҳар уйсозлик комбинати, пиллакашлик ва трикотаж фабрикалари вакиллари Бухоронинг марказий кўчаларидан ўтар эканлар, беш йиллик учинчи йилининг тўрт ойи плани муддатидан илгари бажарилганлиги ҳақида рапорт бердилар. Уйсозларнинг кайфияти айниқса чоғ. Коллектив Бутуниттифоқ социалистик мусобақасида эришган юксак кўрсаткичлари учун КПСС Марказий Комитети, СССР Министрлар Совети, ВЦСПС ва ВЛКСМ Марказий Комитетининг кўчма Қизил байроғига сазовор бўлди. Кейинги вақтларда комбинатда фойдадан ажратмалар ҳисобига ишчилар кучи билан клуб, ошхона, спорт зали, маиший комплекс, бошқа социал-маданий-маиший объектлар қурилди.

Тўқимачилик комбинатининг тўқувчиси, Ўзбекистон ССР Олий Совети депутати Ш. Тошева ҳам ишлаб чиқариш илғорларининг олдинги сафларида бўлди. У Бутуниттифоқ XIX партия конференцияси очиладиган кунгача беш йиллик топшириғини бажариш мажбуриятини олиб, белгиланган мақсад сари комил ишонч билан бормоқда. Пилла тортувчилардан В. Дурова ва М. Ярашева, 163-қурилиш трестидан И. Истамов бригадаси аъзолари меҳнат календаридан ўзиб ишламоқдалар.

Байрам тантаналарида Қизилқумда газ саноати объектларини қураётган болгариялик бинокорлар группасининг аъзолари, Бухорода «Интурист» меҳмонхонасини барпо этаётган ҳиндистонлик мутахассислар ва ишчилар ҳам Бухоро аҳолиси билан бирга қатнашдилар.

● **ЖИЗЗАХ.** Жиззах пластмассалар заводи коллективи шаҳар меҳнатчилари байрам колоннасига бошчилик қилди. Бу корхона областда биринчилар қатори тўла хўжалик ҳисоби шароитида ишлаб чиқариш самарадорлигини анча оширишга эришди. Шу йил бошланганидан буён завод шартномавий мажбуриятларини юз процент бажарди, бир миллион сўмдан кўпроқ фойда олди. Ишлаб топилган пул меҳнатчиларнинг турмуш шароитларини яхшилашга сарфланмоқда. Корхона ўз ходимлари учун уй-жой қурмоқда.

Намойишчиларнинг колонналарида уйсозлик комбинати, аккумулятор заводи, трикотаж бирлашмаси, ипйигирув фабрикасининг коллективлари ҳам бор эди. Туб иқтисодий ислоҳот шароитида улар юқори сифатли маҳсулот ишлаб чиқариш, маҳсулотни тежаш учун курашмоқдалар.

(Давоми учинчи бетда).

• Свердловск олий партия мактабидан репортаж

Ҳозирги давримиз кўпгина юксак тушунчаларнинг йўқолиб кетган маъносини янгилаяпти. Қардош халқлар оиласи, бирдамлик ва дўстлик тўғрисидаги нутқларга жўр бўлган дабдабабозлик гулдуроси тинди ва ҳаётдаги интернационализмни рапортдаги интернационализмдан фарқ қилиш енгил бўлиб қолди.

Ўзбекистон Компартияси учун турғунлик ва рашидовчилик меросидан тозаланишдек қийин дамларда мамлакат коммунистлари энг реал ва самарали ёрдам — кадрлар билан ёрдам беришни таклиф қилдилар. Россия Федерацияси, бошқа республикаларнинг ташкилотлари 400 нафардан кўпроқ синалган партия аъзоларини бизда ишлагани юборди. Шу билан бирга Ўзбекистоннинг худди шунча вакили КПСС Марказий Комитети ҳузуридаги ижтимоий Фанлар академиясига, Иттифоқнинг энг яхши партия мактабларига ўқишга таклиф этилди. Бу тасодифий ҳол эмас. Энди улар янги ғоя, билим ва тасаввурлар ҳосил қилиб, республикага қайтиб келадилар ва қайта қуриш жангчиларининг сафидан ўрин оладилар.

ЎзТАГ мухбири Ўзбекистон вакилларининг энг катта отрядларидан бири таълим олаётган Свердловскда бўлди.

ҚАЙТА ҚУРИШ ЖАНГЧИЛАРИ, РЕСПУБЛИКА СИЗЛАРНИ КУТЯПТИ!

ПАРТИЯ мактабининг катта зали Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитетининг секретари А. С. Икромов билан, таниқли археолог, Ўзбекистон ССР Фанлар академиясининг академиги А. А. Асқаров билан учрашишни хоҳлаганларнинг ҳаммасини сиғдира олмади. Улар республикамиз вакилларининг ҳаёти ва ўқиши билан танишиш учун Урал пойтахтига келган эдилар. Улар Биринчи Май арафасида олий партия мактабида бўлиб ўтган Ўзбекистон кунида қатнашдилар. Учрашувда муаллимлар ва тингловчилар берган кўпдан-кўп ғоят хилма-хил саволларда ҳозир Ўзбекистонда рўй бераётган ишларга бевосита жонли қизиқиш бор эди.

Республика экономикасида, агросаноатида қандай ўзгаришлар бор? Порахўрлик, кўзбўямачилик ва бир-бирини суяшга қарши гарантиялар қандай вужудга келтирилмоқда? Бу ишда партия ташкилотларининг роли қандай бўлмоқда? Орол масаласи нима бўляпти? Экологик проблемалар, медицина проблемалари қандай ҳал қилиняпти, деган саволлар Ўзбекистон аҳолиси каби ураликларни ҳам қизиқтиради.

— Биз бу ерда республикага самимий ёрдам бериш истакларини кўриб турибмиз, — деди Тошкент областидан 2-курс тингловчиси Абдуҳамид Бекмуротов.

Свердлдовск олий партия мактаби Россия Федерациясида етакчи мактаблардан биридир. Бу ерда Ўрта Урал, Бошқирдистон, Удмуртиядан келган 1200 дан ортиқ киши таълим оляпти. Ўрта Осиё республикалари, Қозоғистон вакиллари ҳам бор. Ҳозир бу ерда Ўзбекистондан келган ёшлар — партия, совет, комсомол, касаба союз ходимларидан 49 киши икки йиллик курсда таълим олмоқда.

— Айтиш мумкинки, республикангиздан келган тингловчилар программани муваффақият билан уддалашяпти, — дейди Свердловск ОПМ ректори В. М. Самков. — Программа эса жуда тиғиздир. Ҳар куни 6—8 лекция ва семинар соатлари, якка-якка дарс тайёрлаш, амалий машғулотлар бўлиб туради. Рус тилини яхши билмайдиганлар ҳам борлигини назарда тутиш керак. Ҳолбуки, бунинг учун ҳеч кимга енгиллик туғдирилмайди. Шундай қилиб, рус тилидан факультатив машғулотлар уюштирдик ва бунда ҳар душанба куни қўшимча икки соатдан машғулот бўлмоқда. «Миллатлараро муносабатларни такомиллаштириш ва интернационал тарбия» деган яна битта муҳим курс ҳам киритилди. Шуларга қарамай, ҳамма биринчи, энг қийин сессиядан муваффақият билан ўтди. Тошкентлик Ҳамидулла Ражабов имтиҳонларни аълога топширди.

— Дастлабки ойлар жуда қийин бўлди, — дейди у. — Ҳар ҳолда ўқишдан совиб қолгандим, унга кўникиш осон бўлмади. Баъзан уддалай олармиканман, деган шубҳаларга ҳам борардим. Эндиликда ишлар юришиб кетди. Бўш вақтлар ҳам пайдо бўлиб қолди. Волейбол ўйнайман, чанғида уча бошладим.

— Бу ерда бизга ахборот устига ахборот тиқиштирмай, тарих ва ҳозирги замон ҳодисаларини мустақил равишда чуқур идрок этиш ва уларга баҳо беришга, назарияни амалда қўллашга ўргатишяптики, шуниси, айниқса, қимматлидир, — деб давом қилади сирдарёлик Фарид Шарипов.

— Ёмон ўқишга ҳаққимиз йўқ, — дейди уларнинг курсдоши навоийлик Владимир Чавичалов. — Ишлар қийин-қистоқ келган ҳозирги мураккаб пайтда партия бизга ўқиш, интеллектуал билимни бойитиш бебаҳо имкониятларини яратиб бермоқда. Биз кейинчалик ана шу қарзимизни қайтариб, билимларимизни ишда кўрсатмоғимиз керак.

Дарҳақиқат, тингловчиларга ўқиш учун, дам олиш ва маиший турмуш учун жуда яхши шароитлар яратиб берилган. Ётоқхонада шинам икки ўринли номерлар. Шундай қилиб тингловчи ўз хонасида ҳам, ҳар бир қаватда махсус ажратилган якка тартибда дарс тайёрлаш хоналарида ҳам шуғулланиши мумкин. Спорт секциялари кўп, бадиий ҳаваскорлик тўгараклари хилма-хил. Буларда юртдошларимиз ҳам қатнашмоқдалар. 7 ноябрь ҳамда 8 март байрам кечаларида хоразмлик Гулбаҳор Сафоева билан қаршилик Аъзам Саидмуродов ўзбек рақслари ва қўшиқларини ижро этиб, зўр муваффақият қозондилар.

Лекция, семинар ва зачётлар, замонавий техникавий ўқитиш воситалари, компьютерлар ва партия мактабининг бой кутубхонасигина эмас, шу билан бирга бутун Свердловск партия ташкилоти, пролетар ва революцион анъаналарига, қайта қуриш тажрибаларига бой Уралнинг ўзи ҳам самарали таълим-тарбия муҳитини вужудга келтирган.

Масалан, заводларнинг заводи — пўлатни узлуксиз равишда қуядиган ноёб агрегатлар, машиналар ҳамда прокат станлари, экскаватор ва пармалаш қурилмалари ишлаб чиқарадиган машҳур «Уралмаш»да ўтказилган амалий машғулотлар ўзбекистонлик тингловчиларга кўп нарса берди. Бу маҳсулотлар бизнинг республикада ҳам яхши маълумдир. Завод музейида Улуғ Ватан уруши даврининг ҳужжатлари ҳам сақланмоқда. Ўшанда «Уралмаш» танклар, ўзиюрар тўплар ва бошқа ғалаба қуролларини тайёрлаб берар ва республикамизнинг юзлаб вакиллари ҳам бу ерда меҳнат армиясининг составида қаҳрамонона ишлагандилар.

Саноат билан шуғулланадиган кишилар учун «Уралмаш»да тўла хўжалик ҳисобини жорий этиш, реконструкциялаш, чет эл фирмалари билан бевосита алоқа ўрнатиш ва қўшма корхоналар очиш, маҳсулот хилларини янгилаш каби айни бугунги проблемалар қандай ҳал этилаётганлигини билиш нафли бўлди.

Наманган областидан келган комсомол ходимлари Орифжон Эргашев билан Исроил Тоҳиров, Владимир Чавичалов ва қолган тингловчиларга «Комсомольский» ёшлар уй-жой комплексини бориб кўриш қизиқарли бўлди. Зеро, Ўзбекистонда бу жуда муҳим иш ҳамон оқсамоқда. Ёшларнинг Свердловскдаги кўпгина корхоналар биргаликда қўллаб-қувватлаган бу ташаббуси катта-катта имкониятлар борлигини кўрсатди. Ёшларнинг қўли ва истеъдоди билан ажойиб бир шаҳарча барпо этилди ва унда ҳозирдаёқ 3,5 мингдан кўп киши яшамоқда. Физкультура-соғломлаштириш комплекси гўдаклардан момоларгача ҳаммани қабул қилади. Янги маданий-спорт комплекси битай деб қолди. Ҳамма квартираларда шу жой видеомарказининг кўрсатувлари қабул қилинади. Ёшлар уй-жой комплексининг кенгаши фестиваллар, концертлар, виставкалар, мусобақаларни муттасил ташкил қилиб турибди. Ҳар бир уйнинг ўз спорт командалари бор.

Бутун микрорайонга 200 та телефон номери ажратилган. Ҳаммага телефон етиши учун бу ерда ички АТС тармоғи ишлаб чиқилган. Болалар ўсмоқда, ёшлар уй-жой комплексининг архитектура устахонасига 2,5 минг ўринли таълим-тарбия марказининг лойиҳаси яратилди. Мактаб ёнида А. С. Макаренко колонияси тарбияланувчиларида бўлганига ўхшаш завод ҳам қурилади. Уни қуришга энди киришиляпти-ю, бўлғуси комплекснинг директорлари кенгаши сайланди. Улар кадрлар танлаб, мактабни жиҳозлаш ва ҳоказо масалаларини ҳал эта бошладилар.

— Ёшлар уй-жой комплекси — ўзлари учун уй қураётган ҳаваскорлик отрядларининг ўзигина эмас, — дейди социолог Марина Бедулева. — Комплекс одамларнинг қизиқарли дам олишини ташкил этиш, уларни тарбиялаш борасидаги чексиз имкониятларни ҳам билдиради.

Свердловскдаги вакилларимиздан шу тажрибаларни ўрганиб, уларни ўзлари билан уйга олиб келишларини сўрардик.

Шаҳар чеккасидаги «Верхнепишминский» совхозини бориб кўриш ҳам партия мактабининг тингловчилари бош қотирадиган кўпгина ахборот берди. Бу ерда тўрт йилдан бери маданий-соғломлаштириш маркази ишлаб турибди. Енгил металл конструкциялардан қурилган бу иншоот уч ярим ойда битирилди ва 800 минг сўмга тушди. Дарвозанинг ўнг томонида болалар ўйин автоматлари ва майдонча, чап томонида яшил бурчак, аквариум, пальмалар остида эса қулай кресло ва скамейкалар бор. Бу — момоларга аталган сокин ҳордиқ чиқариш зонаси, ундан нарида чоғроқ бир ҳовуз ва нарироқда рақс машғулотлари майдони, ундан сўнг киноконцерт блоки жойлашган. Ёнгинада кураш майдони бўлиб, спорт ўйинлари майдони унга туташади. Дискотекали бар учун ҳам жой топилган.

Зал ичида ҳеч бир ғов йўқ, 4200 квадрат метрли саҳн яққол кўзга ташланиб туради. Бу ерда оила-оила бўлиб ҳордиқ чиқарилади. Ҳамма учун кўнгилга ёқадиган машғулот топилади. Шунда бизнинг 5 миллион сўмга тушган ўймакор эшикли, духоба пардали, «тўгарак ишларига» аталган ўнлаб хоналари бўлган дабдабали қишлоқ клубларимиз беихтиёр ёдга тушади-ку, улардан фойдаланадиган кишилар оз.

— Свердловск областида шундай марказлардан тўрттаси ишлаб турибди, яна учтаси қурилмоқда, — деди область партия комитетининг секретари С. Б. Воздвиженский. — Ўзбекистонга типовой лойиҳаларни бериш, ниҳоятда истиқболли ишларни ташкил қилишга ёрдам кўрсатишга тайёрмиз...

Бу гал республикамиздан борган тингловчиларнинг ҳаммаси билан ҳам учрашиб бўлмади. Ҳозир иккинчи курс тингловчиларининг кўпчилиги Свердловск, Челябинск областлари, Бошқирдистоннинг партия комитетлари ва Советларнинг ижроия комитетларида, Уралнинг кўпгина шаҳар ва районларида икки ойлик стажировкадан ўтмоқда. Стажировка раҳбарларининг айтганларига кўра, тингловчиларнинг тайёргарлик даражаси етарлича юқори. Уларнинг ҳамкасблари билан баҳам кўришга арзигулик тажрибалари ҳам йўқ эмас. Масалан, ураликлар Тошкент областида коммунистларни аттестациядан ўтказиш тажрибаларига қизиқиб қолдилар. Улар партия ташкилотлари жанговарлик кўригини ўтказиш тажрибаларидан ҳам фойдаланмоқдалар.

Партия мактабининг раҳбарияти тингловчилар қайтиб борганларидан сўнг улардан қайси сифатда фойдаланиш мўлжалланаётганлигини эртароқ хабар қилишга истак билдирди. Бу нарса стажировка ўтказиладиган жойларни янада аниқроқ танлаб олишга ёрдам берган бўлур эди. Бундан ташқари республикада чиқадиган газета-журналларни, методик ва ўқув адабиётини кўпроқ юбориб туришни сўрашди. Свердловск ОПМ партия ва совет иши тажрибаларини умумлаштириш лабораториясининг мудири Г. В. Черкашин Ленинградга қилинган командировкадан ҳозиргина қайтиб келди. У Ленинграддан Тошкентда нашр этилган бир қучоқ китоб ва брошюраларни келтирди. Биринчи навбатда республикамиздан борган тингловчилар учун зарур қўлланмалар мана шу таҳлитда олинмоқда. Ҳолбуки, уларни тўппа-тўғри республикалардан олса бўларди.

— Кадрлар малакасини ошириш ишида Ўзбекистон партия ташкилоти билан алоқаларимиз партия мактабида ўқиш билангина чекланиб қолмайди, — дейди КПСС Свердловск область комитетининг биринчи секретари Ю. В. Петров. — Масалан, Сирдарё область партия комитети билан келишдик: эндиликда улар ўртоқларни бевосита бизнинг партия ва совет ташкилотларимизга бир йиллик стажировкага юбориб туришади. Бунга бизнинг маълум даражада қизиқишимиз ҳам йўқ эмас. Сиздан келган ходимлар бирор нарсани ўрганади ва шу билан бирга бизни ҳам бирор нарсага ўргатади. Ҳаммамиз XIX Бутуниттифоқ партия конференциясига тайёрланяпмиз, қайта қуришнинг боришини умумлаштиряпмиз, таҳлил этяпмиз. Шунинг учун ҳам ҳозир тажриба алмашиш, айниқса, қадрлидир. Биз мана шу алоқалар мустаҳкамланиши тарафдоримиз. Энг муҳим жиҳати шуки, ҳар бир республика, ҳар бир халқнинг проблемалари муштарак проблемалар бўлиб, уларни фақат биргалашиб ҳал қилиш мумкин. Биз шунга асосланамиз.

И. ҲИСОМОВ,
ЎзТАГ махсус мухбири.

Саъди Ҳасанович СИРОЖИДДИНОВ

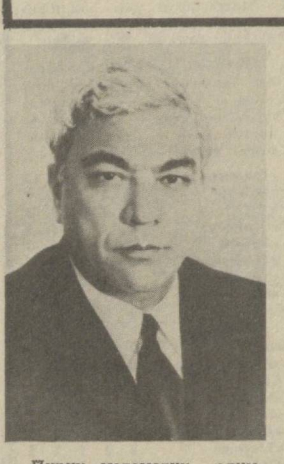

Йирик математик олим, Ўзбекистон ССР Фанлар академиясининг академиги, Ўзбекистон ССР Олий Совети депутати 1952 йилдан КПСС аъзоси, В. И. Ленин номидаги Тошкент давлат университети кафедрасининг мудири Саъди Ҳасанович Сирожиддинов 1988 йил 29 апрель куни, 68 ёшида вафот этди.

С. Ҳ. Сирожиддинов 1920 йил 10 май куни Қўқон шаҳрида туғилган. 1942 йилда Ўрта Осиё давлат университетини битириб, Совет Армияси сафларида хизмат қилди. Урушдан кейинги йилларда у ЎзССР Фанлар академияси Математика институти аспирантурасида ва СССР Фанлар академиясининг В. А. Стеклов номидаги Математика институтининг докторантурасида таълим олди. 1953 йилда докторлик диссертациясини ёқлаганидан кейин М. В. Ломоносов номидаги Москва давлат университетида профессор, ЎзССР Фанлар академияси Математика институтида директор бўлиб ишлади. 10 йилдан кўпроқ давр мобайнида ЎзССР Фанлар академияси Президиуми аъзоси, шу академия вице-президенти, 1966—1970 йилларда ва 1983—1987 йилларда В. И. Ленин номли Тошкент давлат университетининг ректори бўлди.

С. Ҳ. Сирожиддинов Ўзбекистонда эҳтимоллар назарияси ва математик статистика илмий мактабининг асосчиларидан бири бўлди, бу йўналишдаги, шунингдек математик анализ ва Ўрта Осиё математикаси тарихи соҳасидаги чуқур тадқиқотларнинг автори эди. С. Ҳ. Сирожиддинов 120 дан кўпроқ илмий асарлар ва бир қанча монографияларнинг авторидир. У 60 дан кўп фан доктори ва кандидатини етиштирди. Катта илмий хизматлари учун у 1956 йилда Ўзбекистон ССР Фанлар академиясининг мухбир аъзоси, 1966 йилда шу академиянинг ҳақиқий аъзоси, бир қанча халқаро ва Бутуниттифоқ математика жамиятлари ҳамда илмий кенгашларнинг аъзоси этиб сайланди.

С. Ҳ. Сирожиддинов ўзининг самарали илмий-педагогик ишини катта ташкилотчилик ва жамоатчилик фаолияти билан бирга қўшиб олиб борди. У Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитети аъзоси, Ўзбекистон ССР Олий Совети депутати ва Раиси этиб сайланган эди.

С. Ҳ. Сирожиддинов партия ишига садоқати, актив гражданлик позицияси, камтар ва меҳрибонлиги билан ажралиб турарди. У республика илмий жамоатчилигининг иззат-ҳурматига сазовор бўлди.

Партия ва ҳукумат С. Ҳ Сирожиддиновнинг илмий-педагоглик ва жамоатчилик фаолиятига юксак баҳо бердилар. У Ленин ордени, Октябрь революцияси, Меҳнат Қизил Байроқ, Халқлар дўстлиги орденлари билан, медаллар билан мукофотланган эди. У Беруний номидаги Ўзбекистон ССР Давлат мукофотига ва «Ўзбекистон ССРда хизмат кўрсатган фан арбоби» фахрий унвонига сазовор бўлган эди.

Ватаннинг содиқ фарзанди, олим ва инсон Саъди Ҳасанович Сирожиддиновнинг ёрқин хотираси қалбимизда ҳамиша сақланади.

Р. Н. Нишонов, Т. А. Алимов, В. П, Анишчев, В. А. Антонов, В. А. Головин, П. В. Догонкин, А. С. Икромов, Ғ. Ҳ. Қодиров, В. Н. Лобко, В. И. Огарок, Н. И. Попов, К. Саликов, П. Ҳабибуллаев, М. Ҳ. Холмуҳамедов, Ҳ. Алимова, И. Ҳ. Жўрабеков, Б. Ф. Сатин, В. А. Хайдуров, С. У. Султонова, М. С. Салоҳиддинов, Н. Тўхлиев, О. В. Лебедев, Т. Рашидов, З. Салимов, Э. Юсупов, Т. А. Саримсоқов, Ш. О. Алимов, Т. Ж. Жўраев.

• Дўст тили

ЎЗБЕКЧА—РУСЧА СЎЗЛАШУВ КИТОБИ

Бу китоб саҳифаларини варақласангиз, баҳри дилингиз очилади. Муқовасига икки тилда «Ўзбекча-русча сўзлашув китоби», ва «Русча-ўзбекча сўзлашув китоби деган иборалар ёзилган. Муқова остида эса Москва, «Рус тили» нашриёти, 1988 йил, деган гриф бор.

Шундай қилиб, филология фани ҳозирги куннинг энг долзарб вазифасига «лаббай» деб жавоб берди. Ҳаёт икки тилликнинг тарқалиши, совет халқларининг янада яқинлашуви, турли миллатларга мансуб бўлган кишилар дўстлигининг мустаҳкамланиши учун ана шундай китобнинг кўп нусхада чиқарилишини тақозо этган эди. Мана буни оперативлик деса бўлади, Тошкентдан кейин Москвада ушбу сўзлашув китоби нашр этилибди.

Бу китобчани икки тилшунос: Москва геология-қидирув институти рус тили кафедрасининг мудири Владислав Игоревич Красних ва Ўзбекистон ССР Фанлар Академияси Тил ва адабиёт институти катта илмий ходими Султон Эшпўлатович Ғойибов биргаликда тузишган. Красних анчадан буён китобнинг ғояси, структураси таркиби устида бош қотирар эди, Ғойибов эса мутахассис сифатида ўз ҳиссасини қўшди, у иккала тилни ҳам мукаммал билади, бу тилшунослар орасида кўп учрайдиган ҳодиса эмас.

В. И. Красних ва С. Э. Ғойибовнинг сўзлашув китобини завқ билан очиб, дарров ўқишга тушиб кетасиз. Ҳар бир бобдаги сўзлар аниқ ва пухта, кундалик ҳаётингизда зарур бўлади. Улар фаҳм-фаросат билан лўнда таржима қилинган. Бу сўзлар магазинга ёки врач ҳузурига кирганингизда, автобус ёки таксида кетаётганингизда, бозор ва почта, мактаб ва қурилиш ёки заводга борганингизда, армияда хизмат қилаётганингизда, ёки кинотеатрга тушганингизда, об-ҳавони билмоқчи бўлганингизда зарур бўлади, саёҳатда ҳам, байрамда ҳам қўл келади, борингки, ГАИ инспектори билан мулоқотда ҳам ёрдамга келади... Рус ҳам, ўзбек ҳам бу китобдан турмушда зарур бўладиган сўзлар ва ибораларни топа олади.

— Биз ҳам бу китобни тузишда шуни мақсад қилиб қўйганмиз, деди С. Э. Ғойибов. Қўшнилар, мижозлар билан гаплашсангиз, биронбир нарсага буюртма берсангиз ҳам бу сўзлашув китоби сизга ёрдамчи бўлади. Хуллас, қардош халқ тилида сўзламоқчи кишига сўзлигимиз ҳамроҳ бўлади, деб ўйлаймиз.

Китобчага чиройли илова ҳам берилган. Бу ердаги сўзлар одамларнинг фазилатига, рақамларга тааллуқли, бундан ташқари иловада ўзбек мақол ва маталлари бор. Улар рус тилига таржима қилинган ёки муқобил вариантлари берилган. Бу жуда қизиқ.

Китобчанинг сўнгги саҳифасида асар 25 минг нусхада босилгани қайд этилибди. Китобча Тошкентга келтирилиши биланоқ тарқаб кетди. Ахборот агентлигимизда 300 га яқин ходим бор. Аммо шулардан фақат биттасигина шу китобчага эга бўлибди...

Шубҳа йўққи, бундай китоблар жуда кўп нусхада нашр этилиши, унга ҳар бир одамнинг «қўли етиши» керак. Интернационализмни тарбиялашдек муқаддас ишга қоғозни ҳам, маблағни ҳам аямаслик зарур. Бу соҳадаги тежаб-тергаш қандай оқибатларга олиб келишини биз кўрдик-ку, ахир.

Китобча яна қайта нашр этилганида ҳажмини бироз ихчамлаштириш мумкин бўлур эди, деб ўйлаймиз, шунда ундан фойдаланиш қулайроқ бўлади. Ҳар бир боб учун чиройли суратлар чизилса, маъқул бўлур эди. Китобнинг муқоваси қалин, тилмайдиган бўлиши керак, чунки у чўнтакда, портфелда, сумкада олиб юришга мўлжалланган. Аммо ҳар қалай китобчани 25 минг нусхада эмас, балки каттароқ тиражда нашр этиш лозим.

Ўзбекистон ССР Нашриёт, полиграфия ва китоб савдоси ишлари давлат комитетида айтишларига қараганда, биринчидан, китоб савдоси идораси харидорларнинг талаби асосида «Рус тили» нашриётига китобнинг қўшимча нусхаларини чиқариш тўғрисида буюртма бериши мумкин. Иккинчидан эса, авторлар билан ана шу китобни Тошкентда чоп этиш тўғрисида шартнома ҳам тузса бўлади. Лекин бу масалаларни пухта ўрганиб чиқиш керак.

Ҳозирча ана шу ўрганишнинг самараларини кутамиз.

Ю. КРУЖИЛИН,
ЎзТАГ мухбири.

Далаларда меҳнат нафаси

Редакциямизнинг агросаноат бўлими шу йил апрель ойида жойлардан юзлаб хат-хабарлар олди. Уларда шу куннинг қайноқ нафаси: пахта далаларидаги зарбдор ишлар, боғбону-соҳибкорларнинг интилишлари, чорвадору-пиллакорларнинг ёрқин марралари мадҳ этилади.

— Сирдарё районидаги «Правда» колхозининг 3-участкасида чигит экиш тугалланди, — деб ёзади сирдарёлик қаламкаш **А. Бурлиев.** — Мавжуд 730 гектар майдонга барака уруғи саккиз иш кунида қадалди. Экин-тикин ишларида етти экипаж механизаторлари алоҳида ғайрат кўрсатишди. Участка пахтакорларининг нияти бу йил ҳар гектар майдондан олинажак ҳосилни 35 центнерга етказиш...

— «Олтинкўллик пахтакорлар чигит экишда Андижон областида пешқадамлик қилишди. Райондаги «Октябрь», Куйбишев номли, «Коммуна» колхозларида ҳам муҳим иш бар вақт тугалланди», — деб хабар қилади жамоатчи мухбиримиз С. Абдураҳимов.

Бундай сатрларни **А. Қорабоев** (Наманган), **З. Савриева** (Бухоро), **Т. Исмоилов** (Тошкент), **У. Нарзиев, Ш. Маҳмудов** (Қашқадарё), **О. Нодиров У. Қурбонов** (Фарғона), **А. Алпомишев** (Жиззах), **О. Абдуллаев** (Хоразм), **У. Саидов** (Самарқанд), **С. Йигиталиев, У. Мирзааҳмедов** (Андижон)лар йўллаган хат-хабарларда ҳам ўқиш мумкин.

Яна бир туркум хатларда республикамиз пиллакорларининг шу кунларда ипак қурти боқиш мавсумига тайёргарлик ишлари ҳақида ҳикоя қилинади. Навоийлик **Э. Атоев** «Қизилтепа районининг 262 тонналик «кумуш тола» хирмонига муносиб ҳисса қўшишга интилаётган «Бўстон» совхози пиллачилик звеноларида қурт боқиш учун барча шароитлар яратилган, деб хабар қилса, андижонлик **Р. Жуманиёзова** хўжаободлик «кумуш тола» ижодкорларининг шу кунги ибратга сазовор ишларини қаламга олган. Шунингдек, наманганлик **Б. Маҳмудов,** бухоролик **Л. Эргашева** ва бошқалар ҳам шу мавзуда мактублар юборишган. Наманганлик **С. Даминов** эса Чортоқ райони боғбон-соҳибкорларининг бугунги мардонавор меҳнатлари ҳақида ёзади.

САЛОМ, БИРИНЧИ МАЙ!

(Давоми. Боши иккинчи бетда).

Намойишчилар шаҳарнинг марказий кўчалари ва майдонидан кўтариб ўтган шиорларга зарбдор меҳнат қилишга, ишлаб чиқаришнинг янги резервларини излашга, беш йилликнинг учинчи йили вазифаларини бажаришга, даъват этувчи сўзлар ёзилган.

● **ҚАРШИ.** 1 Май байрамини қаршиликлар гуллар ва музика билан кутиб олдилар. Бунинг боиси бор, албатта, меҳнат коллективлари беш йилликнинг учинчи йили тўрт ойлик топшириқларини муваффақиятли бажардилар.

Байрам арафасида шонли воқеа рўй берди: полиэтилен дренаж қувурлари ишлаб чиқарадиган завод қуриб битказилди. «Қаршитермопласт» деб аталган бу корхона республика жануби учун саноатнинг янги йўналиши бўлган сув хўжалиги қурилиши учун пластмасса буюмлар ишлаб чиқаришнинг биринчи қалдирғочи бўлди.

«Шўртангаз» бошқармасининг коллективлари байрамга ажойиб армуғон ҳозирладилар. Йил бошидан буён улар планга қўшимча тарзда 100 миллион кубометрдан кўпроқ «зангори олов», минглаб тонна нефть ва конденсат қазиб олдилар.

Қўриқ область меҳнаткашлари қайта қуришга фаол киришдилар. Юзлаб меҳнаткашлар, бутун коллективлар Бутуниттифоқ XIX партия конференциясини муносиб кутиб олиш учун зиммаларига оширилган мажбуриятлар қабул қилдилар.

● **НАВОИЙ.** Индустриал Навоий меҳнаткашлари байрам намойишига Совет Иттифоқи халқларининг бузилмас дўстлигини шарафловчи шиорларни кўтариб чиқдилар. Мамлакатимизнинг турли ўлкаларидан келган кишилар Ўзбекистоннинг ана шу навқирон шаҳарларидан бирини бунёд этдилар.

— Бригадамизда кўп миллат вакиллари ишлашмоқда — дейди Навоий қурилиш бошқармаси пардозловчилар комплекс бригадаси раҳбари, Ленин ордени нишондори Г. Подворчан. — Биз ягона оила фарзандларимиз. Яхшироқ ишлаб, одамлар учун кўпроқ уй-жой қуриб бериш ҳаммамизнинг ягона эзгу орзумиз.

Бу интернационал бригадада иш яхши бормоқда. Бригада тўрт ойлик топшириқни муддатидан илгари адо этди ва Навоий шаҳридаги қурилиш коллективлари ўртасида майолди социалистик мусобақасининг ғолиби деб топилди.

Бошқа меҳнат коллективларининг вакиллари ҳам партия ва Ватанимизга миннатдорчилик туйғуларини кўнгилларига жо этиб В. И. Ленин номли майдондан ўтдилар.

● **НАМАНГАН.** Наманґандаги «Облремстройтрест» коллективи Биринчи Майни ишлаб чиқариш программасини ошириб бажариш билан кутиб олди. Йил бошидан бери пландан ташқари 220 минг сўмликдан кўпроқ иш бажарилди.

Наманганлик ремонтчилар бундан икки йил муқаддам коллектив пудрат асосида ишлашга ўтган эдилар. Трест коллективи етарли тажриба тўпланганидан кейин, яъни бу йилдан тўла хўжалик ҳисобида ишлай бошлади. Рентабеллик кескин ошди.

Намойишчилар колоннаси узра кўтарилган панноларга ғалаба рапортлари, оширилган мажбурият рақамлари ёзилган. Область меҳнаткашлари зафарларини экономикадаги қайта қуриш билан, ҳар бир киши ўзини ишлаб чиқариш хўжайини деб ҳис этиш имконияти билан боғламоқдалар.

● **САМАРҚАНД.** Шаҳарнинг бош майдонидан ўтган намойишчилар колонналари узра кўтарилган шиорлар ва плакатларда ишчилар ва мутахассислар ишлаб чиқаришни бошқаришда активроқ қатнашишга даъват этилган эди. Бу тасодифий эмас, албатта. Самарқанддаги корхоналарда ишлаётган анчагина бригадирлар, участка ва цехлар бошлиқларини меҳнат коллективларининг ўзлари сайлашган. Лифтсозлик заводининг кабина йиғиш участкаси ишчилари Ш. Тоировни ўз раҳбарлари этиб сайлаб, янгилашмаган эканлар. Билимдон мутахассис уқувли раҳбар бўлиб чиқди. У ишни шундай ташкил этдики, кўп ўтмасдан участка қолоқликдан чиқди.

Байрам колонналарида «Самаркандводстройи н д у с т р и я» бирлашмасининг меҳнаткашлари ҳам бор эди. Бу коллектив ишлаб чиқариш қувватларидан самарали фойдаланиб, тўрт ойлик планни муддатидан илгари бажарди. Самарқанд химия заводи меҳнаткашлари хўжаликни янгича бошқариш эвазига ишлаб чиқаришни тўхтатмай туриб, корхонани тубдан реконструкция қилиш имкониятига эга бўлдилар. Юксак унумли ускуна ўрнатилиб, маҳсулот сифати анча яхшиланди.

● **ТЕРМИЗ.** Тинчлик ҳамда давлатлар ва халқлар ўртасидаги дўстликка даъват байрам колонналарининг бош хислати бўлди. Чегарадаги шаҳар меҳнаткашларининг интернационал бурчни бажаришга қўшаётган ҳиссаси салмоқлидир. Термиз аҳли Афғонистон Республикаси билан ҳар томонлама алоқаларни ривожлантиришга фаол ёрдам бермоқда.

Термиз порти дарёчилари Бутуниттифоқ XIX партия конференциясини муносиб кутиб олиш учун мусобақага қўшилиб, графикдан ўзиб ишламоқдалар. Улар йил бошидан бери жанубдаги қўшни мамлакатга пландан ташқари 8 минг тоннага яқин юк ташиб бердилар. Афғонистоннинг Европа мамлакатлари, аввало, Ўзаро Иқтисодий Ёрдам Кенгашига аъзо бўлган мамлакатлар билан иқтисодий алоқалари кенгайиши таъминланди.

Сурхондарё области билан Афғонистоннинг Балх вилояти ўртасида бундан бир йил муқаддам ўрнатилган бевосита оталиқ алоқалари актив ривожланмоқда. Сурхондарёликлар ўз дўстларига техника, чигит, кенг истеъмол товарлари жўнатмоқдалар. Ана шундай товарларнинг сўнгги туркуми Савр инқилобининг 10 йиллиги арафасида жўнатилди.

Қишлоқ меҳнаткашлари 1 Майни далаларда зарбдор меҳнат билан нишонламоқдалар. Сурхондарё область агросаноат комитети бу йил республикада биринчи бўлиб хўжалик ҳисобига ўтди.

● **ГУЛИСТОН.** Ажойиб баҳор байрами арафасида Гулистон шаҳрининг ҳуснижамоли яна ҳам очилиб кетди. Бунда «Узтрансспецстрой» ишлаб чиқариш бирлашмасига қарашли 128-кўчма механизациялашган колонна коллективининг ҳам хизмати бор. Мусобақа пешқадамлари — қурувчилар тўрт ойлик планни муваффақиятли бажардилар.

Сирдарё область босмахонаси, Гулистондаги нон заводи, хўжалик ҳисобидаги 3-автотранспорт корхонаси илғор коллективлари шаҳарнинг бош майдонидан ягона сафда шахдам қадам ташлаб ўтдилар, бу коллективлар майолди социалистик мусобақасида пешқадам бўлдилар.

● **ФАРҒОНА.** Область меҳнаткашлари ўз муваффақиятларини партиямизнинг қайта қуриш, социал-иқтисодий ривожланишни жадаллаштириш йўли билан боғламоқдалар.

«Фергананефтеоргсинтез» бирлашмасининг вакиллари намойишчилар колоннасида шахдам қадам ташлаб бордилар. Корхона партия ташкилоти коллектив ўртасида катта иш олиб бормоқда. Бу ерда меҳнаткашларни меҳнат коллективлари кенгашлари воситачилигида ишлаб чиқаришни бошқаришга жалб этиш орқали уларни демократия руҳида тарбиялаш бошланди. Иқтисодий ўқув яхши ташкил этилган.

Роза Люксембург номли пиллакашлик фабрикаси меҳнатчилари шаҳар кўчалари ва майдонларидан кўтаринки руҳ билан, байрам кайфияти билан ўтдилар. Пиллакашлар ўтган йилиёқ оширилган смена режимида ишлашга ўтишган эди. Ускуналардан самарали фойдаланиш оширилган мажбуриятларни муваффақиятли бажаришга имкон бермоқда.

Намойиш қатнашчилари социалистик қурилишда янги муваффақиятларга эришишга, КПСС XXVII съезди томонидан қўйилган вазифаларни бажаришга азму қарор берганликларини изҳор этдилар.

● **УРГАНЧ.** Урганчдаги ўрта ва олий мактабларнинг энг яхши муаллимларига байрам намойишини бошлаб беришдек шараф муяссар бўлди. Бу тасодифий эмас. КПСС Марказий Комитетининг 1988 йил февраль Пленуми ўрта ва олий мактаб олдига янги вазифалар қўйди. Ҳар томонлама камол топган ёшларни тарбиялаш — ўқитувчиларнинг бурчидир. Колоннага СССР халқ ўқитувчиси, КПСС XXVII съезди делегати М. Ёқубова бош бўлди. Шаҳардаги барча 20 та ўрта мактабнинг юқори синф ўқувчилари ўқитувчилар билан ёнма-ён боришди.

Ёғ-мой комбинати, 167-қурилиш трести ва «Хорезмсовхозводстрой» трести меҳнаткашлари ўз муваффақиятлари ҳақида рапорт бердилар. Биринчи Май арафасида бу коллективларга КПСС Марказий Комитети, СССР Министрлар Совети, ВЦСПС ва ВЛКСМ Марказий Комитетининг кўчма Қизил Байроқлари топширилди.

Тинчлик ва меҳнат байрамини тўрт ойлик топшириқни муддатидан илгари бажарган газчилар ҳам меҳнат армуғонлари билан кутиб олдилар. Улар мамлакатнинг марказий районларига пландан ташқари 100 миллион кубометрдан кўпроқ «зангори ёнилғи» етказиб бердилар.

Биринчи Май куни Ўзбекистон ишчилари, колхозчилари, меҳнаткаш зиёлилари Ленин партиясининг совет жамияти ҳаётининг барча жабҳаларини қайта қуриш, демократияни янада ривожлантириш йўлини бажонидил қўллаб-қувватлаётганликларини намойиш қилдилар. Улар КПСС XXVII съезди белгилаб берган программани амалга оширишга азму қарор берганликларини изҳор этдилар. Республикамиз аҳли барча мамлакатлар меҳнаткашларининг озодлик, мустақиллик, социал тараққиёт ва Ер юзида тинчлик учун кураши билан қизғин бирдам эканликларини айтдилар.

Р. БИЧУРИН, Е. ВЕЛИЧАНСКАЯ, П. ВОДОЛАЗОВ, В. ДРАЧЕВ, Л. ЕЛИЗАРОВ, Ю. ИБРОҲИМОВ, К. НИЗОМОВ, Г. ОГОРОДОВ, С. РУХМАЛЕВ, Л. ТОКАРЕВ, А. ФОЗИЛОВ, В. ШУМАЙЛОВ — Ўзбекистон Ахборот агентлигининг мухбирлари.

● СПОРТ ● СПОРТ ● СПОРТ ● СПОРТ ● ● СПОРТ ●

ФУТБОЛ: МАЙДОН ЭГАЛАРИ ФОЙДАСИГА

● ОЛИЙ ЛИГА. Апрель ойининг сўнгги кунида олти учрашув ўтказилди. Москва спартакчилари, Москва, Киев ва Минск динамочилари бу сафар майдонга тушмадилар. Лекин ўйинларга қизиқиш катта бўлди. Чунки, турнир жадвалини бошқариб келаётган командалардан — «Зенит» ва «Жальгирис» футболчилари рақибларини ўз майдонларида қабул қилдилар. Вильнюс командаси Харьковнинг «Металлист» командасини 2:1 ҳисобида енгди. Ленинградликлар худди шу ҳисоб билан «Қайрат» устидан ғалабага эришишди.

Қолган учрашувларда қўйидаги натижалар қайд этилди: «Нефтчи» — «Черноморец» — 2:0, «Локомотив»— «Торпедо» — 1:1, «Динамо» (Тбилиси) — «Шахтёр» — 2:0, «Арарат» — «Днепр» — 0:0.

● БИРИНЧИ ЛИГА. Мухлисларга тўла ўзга майдонда чиройли ўйин кўрсатиш учун барча командалар ҳам бир хил имкониятларга эгами? Ана шу савол нуқтаи назаридан ўтган тур ўйинларига назар ташласак, меҳмонда ғалаба қозониш қийинлигини кўрсатиб турибди. Биринчи лиганинг тажрибали командалари ҳам тузук ўйин кўрсатиша олмаяпти.

Ўтган икки тур (бунда жаъми 21 ўйин ўтказилди) натижаларга кўра меҳмонлар рақиб майдонларида уч марта ғалаба қозониб, беш учрашувни дуранг натижа билан якунлашган.

Навбатдаги тур олдидан командалар қуйидагича ўринларни эгаллаб туришибди:

(Биринчи устун — командалар, иккинчи устун — ўйин, учинчи устун — ютуқлар, тўртинчи устун — дуранг, бешинчи устун — мағлубият, олтинчи устун — очколар).

«Динамо» Ст	6	4	2	0	10
«Помир»	6	4	1	1	9
ЦСКА	6	4	1	1	9
«Геолог»	6	4	1	1	9
«Ротор»	6	3	1	2	7
«Спартак»	6	3	1	2	7
«Котайк»	6	3	1	2	7
«Гурия»	6	3	0	3	6
«Кузбасс»	6	3	0	3	6
«Ростсельмаш»	5	2	2	1	6
«Пахтакор»	6	2	2	2	6
СКА					
«Карпати»	5	2	1	2	5
«Колос»	6	2	1	3	5
«Даугава»	5	2	1	2	5
«Таврия»	5	2	1	2	5
СКА Р	6	2	1	3	5
«Динамо» Бт	6	2	0	4	4
«Кубань»	6	1	2	3	4
«Звезда»	6	0	4	2	4
«Шинник»	5	1	1	3	3
«Заря»	5	0	2	3	2
«Металлург»	6	0	2	4	2

САМБО: АЖОЙИБ ҒАЛАБА

● Совет спортчилари Япония пойтахти Токиода ўтказилган халқаро турнирда ажойиб ғалабага эришдилар. Жаҳон кубоги мусобақаларида спортчиларимиз 10 та олтин медалнинг бештасини қўлга киритдилар.

● БЎШ ВАҚТ—ХУШ ВАҚТ

«Видеоҳамроҳ»—қулай маскан

Андижон шаҳрида «Видео друг — Видеоҳамроҳ» кооперативи иш бошлаганига бир йил бўлди. У шаҳар меҳнаткашларининг кўнгилли дам оладиган масканига айланиб қолди. Бу ерда меҳмонлар, оила аъзолари билан мароқли дам олиш, концертлар, бадиий фильмлар кўришлари мумкин. Кооператив аъзолари хизматда бўлиб, кабоб, кофе, музқаймоқ, иссиқ чой билан сийлашади. «Видеоҳамроҳ» оилавий тантаналар, тўйлар ва бошқа маросимларни видеофильм қилиб беради.

Шаҳар партия, совет, комсомол ташкилотлари кооператив кўрсатаётган фильмлар, концертлар, видеосьёмкаларни мунтазам назорат қилиб борадилар.

Кооператив аъзолари Афғонистонда ҳарбий хизматни ўтаётиб қаҳрамонларча ҳалок бўлган андижонлик Радик Клеблевнинг оиласини ўз оталиғига олдилар. Марҳум Радик кооперативга аъзо қилинди. Шу йилнинг январь ойидан кооператив унинг онасига 59 сўм миқдорида ёрдам пули бера бошлади.

— Бундан ташқари кооперативимиз аъзолари: В. Тешабоев, О. Валиев, Р. Холиқназаров ҳар ойда олинган соф фойданинг 2 процентини турли ижтимоий фондларга ўтказишга қарор қилдилар, — деди «Видеоҳамроҳ» бошлиғи Юсуфжон Тешабоев. — Масалан, йил бошида Бутуниттифоқ болалар фондига 59 сўм юборилди. Кейинчалик Тинчлик ва Орол денгизи фондларига ҳам мунтазам пул ўтказиб туриш режалаштирилди. Шаҳар болалар уйида бепул видеосеанслар қўйиб бериш мўлжалланмоқда.

Кооператив ишида ҳал қилиниши зарур бўлган муаммолар ҳам йўқ эмас. Чунончи, шаҳар кооперативлари бошлиқлари, бухгалтерларини ўқитиш, малакасини ошириш йўлга қўйилмаган. Хизмат турларини ва тансиқ ичимлик сувларни янада кўпайтириш зарур.

А. ҚУРОНБОЕВ.

КОНЧИЛАР САРОЙИ

● Кончилар шаҳри — Ангренда «Горняк» маданият саройи очилди. Замонавий услубда қурилган маданият саройида 15 студия ва тўгарак ишламоқда, уларга 350 дан зиёд киши қатнамоқда.

Суратларда: 1. Маданият саройининг кўриниши. 2. Дўстлик қўшиғи янграмоқда.

Ф. Қурбонбоев фотолари (ЎзТАГ).

• Бир хат изидан

ҚАЧОН ТАРТИБ ЎРНАТИЛАДИ?

Бир группа газетхонлар Қашқадарёнинг шаҳар ва қишлоқларида аҳолига транспорт хизмати кўрсатишдаги нуқсонлар ҳақида ёзишган эди: «Бешкент — Қарши ўртасида қатновчи 9-маршрутни олайлик, — дейилади мактубда. — Айниқса, эрталаб ва кечқурун график бўйича қатнамайди. Бешкент автовокзалида автобус 10 минут ўрнига аранг 30 минутда қўзғалади. Йўлда «Аврора» ёки Мирмирон қишлоғига келиб, яна 10—15 минут тўхтаб, билет сотилади. Ўқишга ва ишга борувчилар ярим—бир соатлаб кечикадилар. Транспортда қачон тартиб ўрнатилади?..»

— Хатдаги фактлар асосан тўғри, — деди шикоят билан танишгач область автомобиль тресги бошқарувчиси Толиб Холиқов. —Ҳамма иллат ажратилган автобусларнинг айримлари линияга чиқарилмаслигидадир. Чиндан ҳам «Эскишаҳар — Бешкент» оралиғидаги 9-маршрутда 4—5 та автобус қатнарди, ҳозир у 10 тага етказилди. Ораси анча қисқарди. Пул олиб, билет бермаётган ҳайдовчиларга нисбатан жамоатчилик таъсирини кучайтиряпмиз.

Редакцияга келган мактубда айтилганидек, автомобиль тресги раҳбарлари қандай чора кўришмасин аҳолига транспорт хизмати кўрсатишдаги ишлар қаноатланарли эмас. Тўғри, кейинги пайтда шаҳар ва районларда пассажир транспорти ишлари бирмунча яхшиланди. Қашқадарё бўйича маршрутлар сони қарийб 280 тага етказилди. Биргина Қарши шаҳрида ўттизга яқин маршрутда автобус қатнови йўлга қўйилди. Линияларга ҳар куни 73 та автобус чиқарилмоқда.

Районларда ҳам бир қанча қўшимча маршрутлар очилди. Жумладан, Ульянов районидан Бўка районига ва Бухорога автобус қатнови йўлга қўйиляпти.

Аммо пассажир транспортида хизмат кўрсатиш сифати ҳамон пастлигича қолмоқда. Кўпгина автобазаларда иш тўғри ташкил этилмаяпти. Иш вақти ва машиналардан омилкорлик билан фойдаланилмаяпти. Интизомни бузаётган ҳайдовчилар бор. Қарши таксомотор паркида раҳбарлик ўзгарса ҳам муҳит ўнгланмаётир. Кунига ҳар хил баҳоналар билан 224 та таксидан 160—170 таси линияга чиқариляпти, холос. Баъзи такси ҳайдовчилар йўловчилар ҳақига хиёнат қилишни, қўполликни тарк этмаяптилар.

Бундай ачинарли аҳволни 16-автобазада ҳам кўриш мумкин. Эҳтиёт қисмлар, баъзан ёқилғи етишмаётганлиги важидан тўрт юзга яқин автобус ва маршрут таксидан 300—350 таси линияларга чиқариляпти.

Инкор этмаймиз. Кейинги пайтда автобазада раҳбарлик янгилангач, иш вақти ва пассажир транспортидан омилкорлик билан фойдаланиш бўйича анча-мунча ишлар қилинди. Автобус парки 13 та шаҳар, 31 та шаҳарлараро, 10 та областлараро ва битта республикалараро маршрутларга хизмат қилмоқда. Ҳар куни 153,9 минг кишини манзилларга элтаётир.

Коллективда ишни яхшилаш мақсадида меҳнатсиз даромад топишга интилаётган текинхўрларга ва меҳнат интизомини бузувчи, йўловчиларга қўпол муомалада бўлаётган шахсларга нисбатан кескин муросасизлик вазияти вужудга келтирилди. Жумладан, икки кишининг иши терговга оширилди, икки киши ишдан бўшатилди, 24 киши кам ҳақ тўланадиган ишга ўтказилди.

Автобус паркида хизматнинг прогрессив усулини жорий этиш, транспортнинг кассасиз ишлаши мўлжалланмоқда. Бироқ коллектив ютуғига соя ташлаётган проблемалар йўқ эмас. Йил бошидан бери парк 74 та автомашина, 63 та аккумулятор олгани йўқ. Натижада автобуслар қатновида узилишлар рўй бериб, йўловчилар эътирозларига сабаб бўлмоқда.

Масалан, 6 ва 8-маршрутдаги автобусларни олайлик. «Вокзал — Хонобод шоссеси» — «Эскишаҳар» маршрутида қатновчи 6-автобуснинг оралиғи 10 минут белгиланган. Студентлар педагогика институтига бориб келиш учун соатлаб транспорт кутмоқдалар. Кеч соат етти бўлдими, бу маршрутда автобуслар қатнови тўхтайди. «Эскишаҳар» — «Болалар касалхонаси» маршрутидаги 8-автобус график бўйича қатнамаётир.

Бундай манзарани бошқа маршрутларда ҳам кўриш мумкин. «Қарши — Ғузор», «Қарши — Яккабоғ — Шаҳрисабз» йўлларида узоқ вақт автобус кутиб турган одамларни учратасиз. Улар орасида қариялар, болали аёллар бор. Ким билан суҳбатлашманг, транспорт хизматида қайта қуриш секинлик билан амалга оширилаётганлигини куйиниб гапиришади.

Яккабоғ районидаги колхоз ва совхозлар қишлоқларига бор-йўғи 50—60 та автобус қатнаётир. Ҳолбуки, эҳтиёж 100 дан зиёд автобус қатновини талаб этмоқда. Транспорт таъминотига мутасадди бўлган Шаҳрисабз автобус-таксомотор парки раҳбарлари эса аҳоли эҳтиёжини ўрганмаётирлар.

Янгибозордаги «Юбилей» автокассасида автобуслар қатнови графиги йўқ. Йўловчилар «Қарши — Ульянов», «Қарши — Чандир», «Қарши — Фазли» маршрутлари бўйлаб транспортларнинг қайси вақтда жўнашини билолмай сарсон бўлишяпти. Устига-устак 8-автобаза раҳбарларининг ҳафсаласизлиги туфайли 7—8 та ўрнига 3—4 та автобус, баъзан ундан ҳам кам тарнспорт маршрутга қўйилмоқда.

Кўпгина районларда жумладан, Қамаши, Нишонда автостанциялар йўқ.

Область партия-хўжалик активи йиғилишида таъкидланганидек, транспорт корхоналарида автобус ва таксиларнинг бекор туриб қолиши камаймаяпти. Айниқса, енгил таксиларда назоратнинг сустлиги ва интизомнинг пастлигидан «Кооператив» ниқобидаги айрим енгил машина эгалари аҳолининг норозилигига сабабчи бўлишаётир.

Транспортчиларнинг ҳам йўловчиларга эътирозлари бор. Масалан, баъзи йўловчилар кўпинча билет олишмайди. Бу эса транспорт кассасига фақат зиён келтиради. Бу борада ҳам тартиб ўрнатилиши зарур. Хуллас, Қашқадарёда аҳолига намунали транспорт хизмати кўрсатиш учун кўпгина амалий ва ташкилий ишларни олиб боришга тўғри келади.

М. КАРОМОВ,
«Совет Ўзбекистони» мухбири.

• Ҳажв бурчаги

ҲАМЁН ТЎЛСА БАС

ШЕЪРИЙ ФЕЛЬЕТОН

Урганч шаҳридаги умумий овқатланиш кооперативларининг аксариятида таомлар сифатсиз, нархи эса қиммат. Бу ҳол меҳнаткашларнинг ҳаққоний эътирозларига сабаб бўлмоқда.

— Кооператив экан кони даромад,
Келиб қолинг, кўрсатурман каромат,
Биздан хизмат сиздан имо-ишорат.
Гар сўрсангиз: илтифотдан не ғараз!
Йўқ ҳеч ғараз, фақат ҳамён тўлса бас!
Деманг: нега эт-мойи оз сомсанинг,
Агар бўлса ярми пиёз сомсанинг.
Соғлиқ учун шуниси соз сомсанинг.
Билинг, гўштни кўп емоқлик шарт эмас,
Бизга эса тезроқ ҳамён тўлса бас!
Эътирозга ҳожат нима, биродар!
Сиз донолар ҳикматидан бехабар:
Чала пишган кабоб шифо муқаррар
Қари молнинг гўштин тотмаган билмас
Сизга қорин, бизга ҳамён тўлса бас!
Қиммат дея шама қилманг нархига
Ким бормаса беш-ўн сўмнинг фарқига,
Паррак бўлай шундай йигит чархига.
Кўзим йўлда, кўнглим пулда ҳар нафас,
Фикри-зикрим фақат ҳамён тўлса бас.
— Агар бўлса сенда инсоф, диёнат,
Эл ҳақига қилмас эдинг хиёнат.
Текин бойлик бошга солур надомат.
Шунда «аттанг», пушаймон суд айламас,
Домга тушмай, баднафсликни айла бас!

Фозил ЗОҲИД.

КИТОБ ЖАВОНИНГИЗГА

Ўзбекистон ССР «Фан» нашриёти қуйидаги китобларни ўзбек тилида чоп этди.

В. Умаров. Ҳаваскорлар телескопи. 40 бет. Баҳоси 10 тийин

Рисола ўқитувчини ҳаваскорлар телескопининг тузилиш асослари ва космик объектлар — Қуёш, Ой, сайёралар, юлдузлар ва кометаларни мамлакатимизда чиқарилаётган кичик телескоплар ёрдамида оддий астрономик кузатиш олиб бориш йўллари билан таништиради.

Т. Бекмуродов, М. Орипжонов. Микро-ЭҲМ Халқ хўжалигида. 48 бет. Баҳоси 10 тийин.

Китобда микропроцессорли катта интеграл схема, микро-ЭҲМларнинг лойиҳаланиши ва халқ хўжалигида қўлланиши ҳақида ҳикоя қилинади.

К. Эгамқулов, А. Алимов. Сув — олтин, ер — хазина. 52 бет. Баҳоси 10 тийин.

Китобчада инсон ҳаёти учун энг зарур бўлган ҳамда табиатнинг муҳим маҳсули ҳисобланган сув ва ер ресурслари, уларнинг ўзаро боғлиқлиги хусусида сўз юритилади.

Қ. Қорабоев. Ҳабиб Муҳамедович Абдуллаев. 36 бет. Баҳоси 5 тийин.

Китобча ўқувчини Ўзбекистон ССР Фанлар академиясининг академиги Ҳабиб Муҳамедович Абдуллаевнинг ҳаёти ва ижодий йўли билан таништиради.

Ҳ. Тоиров. Серқуёш пахта ўлкаси. 44 бет. Баҳоси 10 тийин.

Рисолада ўзлаштирилган қўриқ ерлар бағрида колхоз ва совхозларнинг қад кўтаргани, чўлқуварларнинг қўлга киритган ютуқлари, шунингдек, чўл билан ўз умрини боғлаган кишилар ҳаёти ҳақида сўз боради.

Редактор Л. ҚАЮМОВ.

ТЕЛЕВИДЕНИЕ 3-8 МАЙ

3 МАЙ, СЕШАНБА

МТ-I. 7.00 — «120 минут» 9.05 — Футбол шарҳи. 9.35 — «Ўғил». Бадиий фильм, 1 ва 2-сериялар. 12.00 — Россия тароналари янграйди. 16.00 — Янгиликлар. 16.15 — Қайта қуриш прожектори. 16.25 — Арманистон ССР да хизмат кўрсатган артист М. Малхасян чалади. 16.40 — Ворошиловград телевидение студиясининг программаси. 17.15 — Ҳужжатли фильм. 17.30 — Оркестр учун мавзу ва саккиз вариация. 17.50 — Катталар учун мультфильм. 18.00 — Фалсафий суҳбатлар. 19.00 — Халқаро ҳаёт редакцияси таништиради. 20.00 — «Кукарача». Бадиий фильм. 21.30 — Вермя. 22.05 — Қайта қуриш прожектори. 22.15 — Хоккей. Ярим финал.

МТ-II. 9.00 — Гимнастика. 9.15 — Илмий оммабоп фильм. 9.35 — География. 10.05 — Француз тили. 11.05 — СПТУ ўқувчиларига. 11.35 — Табиатшунослик. 11.55 — Илмий-оммабоп фильм. 12.05 — Француз тили. 12.35 — Қувноқ болалар». Бадиий фильм. 14.15 — Қишлоқ янгиликлари. 15.25 — «К. Маркс. Навқиронлик йиллари». Бадиий фильм 5-серия. 18.35 — Янгиликлар. 18.45 — Совет Иттифоқига хизмат қиламан! 19.45 — ...16 ёшгача ва ундан катталар. 20.30 — Хайрли тун, кичкинтойлар! 20.45 — Ритмик гимнастика. 21.15 — Ҳаракат хавфсизлиги учун. 21.20 — Ҳужжатли фильм. 21.30 — Время. 22.05 — Қайта қуриш прожектори. 22.15 — «Иллюзион». Г. Александров фильмлари. 23.45 — Янгиликлар. 23.50 — Тонгги почта.

УзТВ-I. 16.45 — Адабиёт. 17.15 — Телефильм. 17.30 — Информатика ва ҳисоблаш техникаси асослари. 18.00 — Янгиликлар. 18.15 — Мультфильм. 18.55 — КПСС Марказий Комитети февраль (1988 й.) Пленуми қарорлари — ҳаётга! 19.30 — Ёшлик. 20.00 — Ахборот. 20.15 Кинолавҳа. 20.20 — Долзарб вазифа. 20.30 — Ахборот. 20.50 — «Лазги» ашула ва рақс ансамблининг концерти. 21.30 — Время. 22.05 — Қайта қуриш прожектори. 22.15 — Ҳужжатли Фильмлар.

УзТВ-II. 19.40 Ҳужжатли фильм. 20.00 — Фильм-концерт. 20.30 — Ёшлик. **Фрунзе.** 21.30 — Время. 22.05 — Қайта қуриш прожектори. 22.15 — «Шафқатсиз романс». Бадиий фильм, 1-серия.

4 МАЙ, ЧОРШАНБА

МТ-I. 7.00 — «120 минут». 9.05 — Мультфильм. 9.35 — «Кучарача». Бадиий фильм. 11.05 — Янгиликлар. 11.15 — Фидойи шахслар. 16.00 — Янгиликлар. 16.10 — Қайта қуриш прожектори. 16.20 — Ҳужжатли фильмлар. 17.05 — «Гроцвет» ансамблининг концерти. 17.45 — Мен, сен ва биз ҳаммамиз биргаликда. 18.30 — Агар соғлом бўлай десанг. 18.45 — Сиз яратган боғ. 19.15 — Дунё воқеалари. 19.30 — Инсон ва қонун. 20.05 — Катталар учун мультфильм. 20.10 — «Шаҳарни асраб қолган одам». Бадиий фильм. 21.30 — Время. 22.00 — Қайта қуриш прожектори. 22.10 — В. Фёдоров поэзияси. 22.55 — Дунё воқеалари. 23.05 — «Бўрон». Фильм-концерт.

МТ-II. 9.00 — Гимнастика. 9.15 — Илмий-оммабоп фильм. 9.35 — Информатика ва ҳисоблаш техникаси асослари. 10.05 — Немис тили. 11.05 — СПТУ ўқувчиларига 11.35 — Физика. 12.05 — Немис тили. 12.35 — «Цирк». Бадиий фильм. 14.05 — Ҳужжатли фильмлар. 14.55 — Янгиликлар. 15.05 — «К. Маркс. Навқиронлик йиллари». Бадиий фильм, 6-серия. 18.35 — Янгиликлар. 18.45 — Ҳужжатли фильм. 19.00 — Қишлоқ янгиликлари. 20.00 — Москва халқ чолғу оркестрининг чиқиши. 20.30 — Хайрли тун, кичкинтойлар! 20.45 — 1988 йил қўшиқлари. 20.55 — Бу йўлларни биз ҳеч қачон унутмаймиз. 21.20 Қайта қуриш прожектори. 21.30 — Время. 22.00 — Спорт программаси. 24.00 — Янгиликлар.

УзТВ-I. 16.45 — География. 17.15 — Телефильм. 17.30 — Қизиқарли математика. 18.00 — Янгиликлар. 18.10 — Болалар учун концерт. 18.50 — Қизил Байроқ орденли Туркистон ҳарбий округи — 70 ёшда. 19.10 — Қизил Байроқ орденли Туркистон ҳарбий округининг 70 йиллигига. 20.00 — Ахборот. 20.15 — Телефильм. 20.30 — Ахборот. 20.50 — Кўҳна сozлар. 21.30 — Время. 22.00 — Қайта қуриш прожектори. 22.10 — «Ғаройиб бола». Кинокомедия. 23.40 — Бугун оламда нима гап?

УзТВ-II. 19.40 — «Янги учрашувлар». Фильм-концерт. 20.05 — Ҳужжатли фильм. 21.00 — Беш йиллик: ишлар ва одамлар. **Фрунзе.** 21.30 — Время. 22.00 — Қайта қуриш прожектори. 22.10 — «Шафқатсиз романс». Бадиий фильм. 2-серия.

5 МАЙ ПАЙШАНБА

МТ-I. 7.00 — «120 минут». 9.05 — Қўшиққа садоқат. 9.30 — Сени севаман, ҳаёт. 9.35 — «Шаҳарни асраб қолган одам». Бадиий фильм. 10.55 — Янгиликлар, 11.05 — Мен, сен ва биз ҳаммамиз биргаликда. 11.50 — Инсон ва қонун. 12.20 — «Бўрон». Фильм-концерт. 16.00 — Янгиликлар. 16.15 — Қайта қуриш прожектори. 16.25 — Беш йиллик: ишлар ва одамлар. 16.55 — И. Мякишев куйлайди. 17.15 — Марказий Америкада тинчлик: орзу-умидлар ва реал воқелик. 17.35 — ...16 ёшгача ва ундан катталар. 18.20 — Музикали хазина. 19.05 — Дунё воқеалари. 19.25 — Бутуниттифоқ XIX партия конференцияси олдидан. 20.05 — Маршал Жуков. Биографияси саҳифалари. 21.30 — Время. 22.05 — Қайта қуриш прожектори. 22.15 — Бизнинг бурчимиз. 23.30 — Дунё воқеалари. 23.40 — В. Добрининг қўшиқлари.

МТ-II. 9.00 — Гимнастика. 9.15 — Илмий-оммабоп фильм. 9.35 — Умумий биология. 10.05 — Испан тили. 11.05 — СПТУ ўқувчиларига. 11.35 — «Фауст». 9-синф. 12.05 — Испан тили. 12.35 — «Оркестр билан катта кўча бўйлаб». Бадиий фильм. 14.05 — Ҳужжатли фильм. 14.35 — Янгиликлар. 14.45 — «К. Маркс. Навқиронлик йиллари». Бадиий фильм, 7-серия. 15.50 — З. Шихмурзаева концерти. 18.35 — Янгиликлар. 18.45 — Узоқ Шарқ. 18.55 — «Вазиятга қараб иш тут». Бадиий фильм. 20.05 — Поэзия. А. Сурков. 20.30 — Хайрли тун, кичкинтойлар! 20.45 — Ритмик гимнастика. 21.15 — «Тэлэнкуца». фольклор ансамбли ижро этади. 21.30 — Время. 22.05 — Қайта қуриш прожектори. 22.15 — Хоккей. Ярим финал. 24.00 — Янгиликлар.

УзТВ-I. 16.45 — Жамиятшунослик. 17.15 — Инсон, ер, космос. 17.50 — Янгиликлар. 18.00 — Мультфильм. 18.10 — Агросаноат: тажриба ва муаммолар. 18.40 — Қайта қуришнинг ҳал қилувчи участкасида. Матлубот кунига бағишланган кўрсатув. 19.15 — Хотира. 20.00 — Ахборот. 20.15 — «Саратон». Фильм-концерт. 20.30 — Ахборот. 20.50 — Матбуот ходимларининг талабларига биноан концерт. 21.30 — Время. 22.05 — Қайта қуриш прожектори. 22.15 — «Нодир шахс». Бадиий фильм.

УзТВ-II. 19.40 — «Бир умрга тенг йил». Бадиий фильм. 1-серия. 21.00 — «Улар...» Музикали телефильм. **Душанба.** 21.30 — Время. 22.05 — Қайта қуриш прожектори. 22.15 — М. Воҳидовни хотирлаб.

6 МАЙ, ЖУМА

МТ-I. 7.00 — «120 минут». 9.05 — Мультфильмлар. 9.35 — «Севги ва кабутарлар». Бадиий фильм. 11.15 — «Мўъжизасиз-мўъжизалар». 12.15 — Янгиликлар. 12.25 — Бизнинг бурчимиз. 16.00 — Янгиликлар.. 16.10 — Қайта қуриш прожектори. 16.20 — Ҳужжатли фильм. 16.40 — Ленинград телевидениесининг программаси. 18.00 — «Нега ва нима учун»? 18.30 — Мактаб: ўзгаришлар даври. 19.15 — Дунё воқеалари. 19.35 — Фильм-концерт. 22.05 — Мультфильм. 20.15 — «Қизгинам». Бадиий фильм, 1-серия. 21.30 — Время. 22.05 — Қайта қуриш прожектори. 22.15 — «Қизгинам». Бадиий фильм, 2-серия. 23.40 — Нигоҳ.

МТ-II. 9.00 — Гимнастика. 9.15 — Илмий-оммабоп фильм. 9.35 — Теварак-атроф билан танишиш. 9.55 — «Қадимий Бактерия». 10.05 — Инглиз тили. 10.55 — Илмий-оммабоп фильм. 11.05 — Генетик инженерия. 11.35 — «Чин инсон ҳақида қисса». 12.05 — Инглиз тили. 12.35 — «Вазиятга қараб иш тут». Бадиий фильм. 13.40 — Ҳужжатли фильм. 14.15 — Янгиликлар. 14.25 — Клавдия Шульженко куйлайди ва ҳикоя қилади. 18.30 — Янгиликлар. 18.40 — Ҳужжатли фильм. 19.00 — Халқ чолғулари садолари. 19.30 — Ҳайвонот оламида. 20.30 — Хайрли тун, кичкинтойлар! 20.45 — Шарқий Сибирь. 20.55 — Сени севаман, ҳаёт. 21.00 — Музикали киоск. 21.30 — Время. 22.05 — Қайта қуриш прожектори. 22.15— Поэзия. 22.40 — Янгиликлар. 22.45 — Н. Шаховская (виолончель) чалади.

УзТВ-I. 17.00 — Қувноқ стартлар. 18.00 — Янгиликлар. 18.10 — Ўсмир ва қонун. 18.45 — Бутуниттифоқ XIX партия конференцияси олдидан. 19.10 — Тошкент ва тошкентликлар. 20.00 — Ахборот. 20.15 — Комсомол прожектори. 20.30 — Ахборот. 20.50 — Фильм-концерт. 21.20 — Ҳужжатли фильм. 21.30 — Время. 22.05 — Қайта қуриш прожектори. 22.15 — Унутилмас сатрлар. 23.35 — Бугун оламда нима гап?

УзТВ-II. 18.40 — «Бир умрга тенг йил» Бадиий фильм, 2-серия. 19.50 — «Оддий аскарлар». Спектакль. **Фрунзе.** 21.30 — Время. 22.05 — Қайта қуриш прожектори. 22.15 — «Снайперлар». Бадиий фильм.

7 МАЙ, ШАНБА

МТ-I. 7.00 — «120 минут». 9.05 — Концерт. 9.35 — Нега ва нима учун? 10.05 — СССРда Ҳиндистон фестивали. 10.20 — Ҳужжатли фильм. 10.50 — Ўзбекистонда ССР Давлат халқ чолғулари оркестри чалади. 11.15 — Ҳужжатли фильм. 11.30 — Немис халқи фашизмдан озод этилган кунга. 11.50 — Ҳамма учун ва ҳар бир киши учун. 12.20 — Спектакль-концерт асосида телевизион композиция. 13.05 — Тележурнал. 13.35 — Н. Абрамова (домра) ва А. Абрамов (балалайка) чаладилар. 14.00 — Бутуниттифоқ XIX партия конференцияси олдидан. 15.00 — Шеърият лаҳзалари. 15.05 — Ҳужжатли фильм. 16.10 — Дунё воқеалари. 16.30 — Ҳайвонот оламида. 17.30 — Мультфильм. 17.50 — Ҳужжатли-публицистик фильм. 20.05 —Игорь Саруханов куйлайди. 20.20 — Телефильм: бугун ва эртага. 21.30 — Время. 22.05 — Қайта қуриш прожектори. 22.15 — Нима? Қаерда? Қачон? 23.45 — Янгиликлар.

МТ-II. 8.30 — Гимнастика. 9.45 — Истиқбол. 9.35 — Телевизион театр абонементи. 10.50 — Қайта қуриш ва ҳуқуқ. 11.10 — Здоровье. 11.55 — Умринг боқий бўлсин, Ер! 13.00 — Фан: назария, тажриба, практика. 13.30 — Рус маданияти ҳақида суҳбатлар. 14.20 — Мўъжизасиз-мўъжизалар. 15.30 — «Давлат чегараси». Бадиий фильм, 5-фильм — 1941 йил». 1 ва 2-сериялар. 17.50 — Телевизион музикали абонемент. 18.45 — «Биз қўшни эдик». Бадиий фильм. 20.00 — Ҳужжатли фильм. 20.30 — Хайрли тун, кичкинтойлар! 20.45 — Концерт. 21.30 — Время. 22.05 — Қайта қуриш прожектори. 22.15 — Союзлар уйининг Колонна залида Радио кунига бағишланган концерт. 00.15 — Янгиликлар.

УзТВ-I. 8.00 — «Ассалому алайкум». 9.30 — Радио кунига. 10.00 — «Буғдойзорлар оралаб». Бадиий фильм. 11.15 — Уй қандай қурилади? 11.45 — Спортивний Узбекистан. 12.15 — Концерт. 12.50 — Шаҳар ташвишлари ва муаммолари. 13.20 — Замандас. 14.20 — Ғалаба кунига. 17.00 — Тенгдошлар. 17.45 — Бугун — Радио куни. 18.15 — «Булбулча» болалар коллективининг ҳисобот концерти. 19.00 — Оламга саёҳат. 20.00 — Ахборот. 20.20 — Телефильм. 20.30 — Ахборот. 20.50 — Радио кунига бағишланган концерт. 21.30 — Время. 22.05 — Қайта қуриш прожектори. 22.15 — «Беш кеча кундуз». Бадиий фильм.

УзТВ-II. **Душанба.** 17.50 — Мультфильм. 18.00 — Жаҳон бир ҳафта ичида. 18.10 — Мактаб давр билан ҳамқадам. 19.00 — Новости. 19.20 — Театр учрашувлари. 20.00 — Ахбор. 20.20 — Телеочерк. 20.30 — Садои мардум. 21.30 — Время. 22.05 — Қайта қуриш прожектори. 22.15 — «Эриган қорларда жилғалар куйи». Бадиий фильм.

8 МАЙ, ЯКШАНБА

МТ-I. 8.30 — Янгиликлар. 8.45 — Ритмик гимнастика. 9.30 — Киножурналлар. 9.50— Спортлото. 10.00 — Будильник. 10.30 — Совет Иттифоқига хизмат қиламан! 11.30 — Тонгги почта. 12.00 — Саёҳатчилар клуби. 13.00 — Музикали киоск. 13.30 — Қишлоқ янгиликлари. 14.30 — Здоровье. 15.15 — Шеърият лаҳзалари. 15.20 — Ленин комсомоли мукофотининг лауреати В. А. Караковский билан учрашув. 17.05 — Мультипликацияда фантастика. 17.35 — Илмий-оммабоп фильм. 18.30 — Халқаро панорама. 19.15 — Ералаш. 19.25 — Санъат усталарининг концерти. 20.00 — «Васият». Бадиий фильм. 21.30 — Время. 22.05 — Ҳужжатли фильм. 22.55 — Янгиликлар. 23.00 — Турли йиллар қўшиқлари.

МТ-II. 8.30 — Зарядкага сафланинг! 8.45 — А. Сурков поэзияси. 9.35 — Илмий-оммабоп фильм. 10.20 — Касб танлаганда. 10.50 — Ажойиб кишилар ҳаёти. 11.30 — Илмий-оммабоп фильм. 12.00 — Саёҳатчилар клуби. 13.00 — Солдатлар куйлаганда. 16.05 — Хоккей. 18.30 — Сени севаман, ҳаёт. 18.35 — Луга. 18.55 — «Свята» халқ куйлари ансамблининг чиқиши. 19.05 — Киноафиша. 20.05 — Ҳужжатли фильм. 20.15 — «Кохети» фольклор ансамблининг чиқиши. 20.30 — Хайрли тун, кичкинтойлар! 20.45 — Концерт. 21.30 — Время. 22.05 — «Ёшим ўн тўққизда эди». Бадиий фильм. 23.55 — Янгиликлар.

УзТВ-I. 8.30 — «Ассалому алайкум». 10.00 — Ҳужжатли фильм. 10.30 — Биргаликда куйлаймиз. 10.50 — Рус тили барчага. 11.25 — «Кичик сержант». Бадиий фильм. 12.50— Ғанимларни доғда қолдириб. 13.30 — «Шўх бўталоқ». Қўғирчоқ театр. 14.15 — ДОСААФ— мардлик майдони. 14.45 — Ҳужжатли экран. 17.00 — Телефильм. 17.15 — Халқаро X Тошкент кинофестивали олдидан. 18.15 — Санъат ғунчалари. 18.50 — СССР халқ артисти Л. Саримсоқова ижоди ҳақида. 20.00 — Ахборот. 20.20 — Наштар. 20.30 — Ахборот. 20.50 — Ватан бахт ошёни. 21.30 — Время. 22.05 — Жасорат.

Р. — 08702. Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитети нашриётининг Меҳнат Қизил Байроқ орденли босмахонаси. Тошкент шаҳри. А. — 101. ИНДЕКС 64583 1 2 3 4 5 6 7 8 9 10 11 12